

AKATALPA

Haziran 2011 - Sayı 138

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

DÜŞÜŞ

Gözünüz aydın, Destlar:

Akatalpa'yı var eden temel iradenin motivasyonu bayır aşağı yürüyor.

1996'da *Bursa'da Edebiyat Edebiyatı Bursa*, 1997'de *Bursa'da Bir Başka Zaman*, 1998'de *Erguvan Bayramı*, 1999'da *Uludağ'ın Etekleri Gümüştan*, 2000'de *İpek Şehrin Günlüğü*, 2001'de *Saat Bursa Suları* adlarıyla var ettiğimiz Bursa Edebiyat Günleri; 2011'de (aradan geçen on yıla) "*Bülbülün Zümrüt Tahtında Edebiyat*" gibi bir başlıkla 'sürüyor'.

Sadece bu adları düşünün ve kısaca karşılaştırın lütfen.

Nereden nereye düşüldüğünün somut belgeleri, çünkü.

Bugün *Akatalpa*'da çok şiir yayımlanıyor, temel iradeyi ortaya koyan zat bize sert çıkıyor... diye sanal ve somut ortamlarda bağır bağır bağırarak arkadaşlar, gözünüz aydın:

Birlikte düşülüyor.

Bu arada sizlerden bir şey rica ediyoruz: Çıkaradığımız kitaplardaki kaç şiir tarihe kalacak ki bunu aylık çıkan bir dergiden bekliyorsunuz?

Yoksa siz kitaplarımızı bir iki şiirle mi çıkarıyorsunuz?

Kitaplarımızda şiir var mı gerçekten?

Düşüşün de bir güzelliği vardır; keyfini çıkarmaktan geri durmayalım, aman!

—*Akatalpa adına RD.*

Tahir Abacı, Berkant Akkuş, Tozan Alkan, Adnan Algin, Yusuf Alper, İshak Altundağ, Suat Kemal Angı, Gökhan Arslan, Sevil Avşar, Arzu K. Ayçiçek, Özer Aykut, Erman Bazo, Engin Berk, Alper Beşe, Yılmaz Bozan, Ahmet Cemil, Hüseyin Avni Cinozoğlu, Hüseyin Cöntürk, Ünsal Çankaya, Ersun Çıplak, Ramis Dara, Ejder Demir, Soner Demirbaş, Erdinç Dinçer, Oresay Özgür Doğan, Pınar Doğu, Çiğdem Duru, Gültekin Emre, Özgün Ergen, Mehmet Erikli, Seda Eriş, Gökhan Ertekin, Ecvet Emrah Gökteş, Mehmet Gökyayla, Kemal Gündüzalp, Sarya Helen, Adil İzci, Korkut Kabapalamut, Ozan Kaçar, Emin Kaya, M. Sinan Karadeniz, Muammer Karadaş, Abbas Karakaya, Cihat Kemal, Nevzat Konşer, Ahmet Kutluata, Volkan Odabaş, İbrahim Oluklu, Musa Öz, Halil İbrahim Özbay, Güray Özçelik, Seyhan Özdamar, Barış Özdemir, Acem Özler, Ozan Öztepe, Halil İbrahim Polat, Ümit Polat, Mehmet Rayman, Onur Sakarya, Mustafa Burak Sezer, Hakan İsmail Ş., Duran Şahin, Yunus Emre Şahinler, Melike Şenyüksel, Ece Ürkmez, Betül Yegül, Ahmet Yılmaz.

Yusuf ALPER

OLSUN

Gün gelir hır çıkarır kendiyile insan
Ben durmasız kafamı taşlara vururum

İnsan gibi yaşamak için taşlara
Yaşamayanlar için taşlara

Herkes bitirsin kendini
Vursun taşlara ve yeniden olsun

Böyle yabancılsın insan
Böylesine kirliyse dünya

Muammer KARADAŞ

İLK YAZ MIRİLTİLERİ

Bahar geldi ya
Nasıl açılıp saçıldı kiraz ağacı
Utanmaz!

Belleğimde bir kiraz dalı
Sallanıp duruyor habire
Kokusunu yaya yaya

Hava ılıdı ya
Hemen yelken açtı yüreğim
Açık denizlere

Sübyancı mı bu bülbül
Daha açmadan konmuş
Gülün dalına

Kiraz çiçek açıyor
Geçen yılki
Vişne dalında

Kedi sesi, uğultusu rüzgârın
İlkyazı muştuluyor
Akşam akşam

20 Nisan 2010

ŞİİRSEL BİR KONUŞMA İÇİN DÜZELTİLMİŞ METİN

Oresay Özgür DOĞAN

Gölgeliğini süpüren yaşlı bir kedinin dudaklarını okuyorum.

Söyleniyor durmadan, güvercinlere kızıyor.

Deli olacaktım. Bir an sıyrılıp bu anlamsızlıktan kuşlara asma olmak istedim. Yanı başımda duran kuğu, siyahını iyice parlatarak tüm dikkatimi üzerine toplamasaydı, belki de şu an ülke için kıymetli bir cinayetin kameralarca tespit edilmiş sanığı olacaktım.

Dikkatinizi çekerim: Sözcükler alttan ısıtılmalıdır.

Ve o yüzden artık köhnemiş bahçenizin ağaçları kavruktur.

Buraya bakın, beni dinleyin! Sizdeki sorun: Sığınmacı ülke insanına mahsus yöntem eksikliğidir. Farklı zaman ve mekânda, yalnızca ezberlediğiniz çözüm yolunu kullanmaya çalışıyorsunuz.

Beyefendi, böyle şaşkın şaşkın bakmanız gayet doğal. Çünkü okumaya çalıştığımız metnin genişleyen anlamları var. Her bir parçasını imliyorum ve anlamı anlamın içinde yeniden üretiyorum. Asla göremezsiniz ama ben açıklayayım: Her şey nesnenin ruhundan üfleniyor.

Ah nitelikli göz sayısının az olması, ne acı bir durum! Hayır hayır, lütfen aranızdaki niteliksizleri tahmin etmeye çalışmayın! Bu çirkinliğe bir anlam veremiyorum. Algısı eksik ve sınırlı bir dünyanın siz çirkin çocuklarının erdemsiz tavırlarının söz sahibi olmasını kabullenemiyorum.

Bu alışkanlıkların, yaşamının aranan ahlaklı cenneti gölgelemesi, kıymetli özgünlüğün üzerinde açan derin bir yaradır. Ah, bu endamlı avluda veya kendine konuşan nadide sayfalar birliğinin epik yüzünde, yeterince beslenmemiş, açlık çeken cümlelerinizin pervasızlığının beni nasıl üzdüğünü bilemezsiniz.

İnanın şu iletişimden nefret ediyorum. Artık hiçbir değeri hesaba katmadan herkesi işin içine itmeye başladı. Bu nedenle konuşabiliyor ve yazdığınız temelsiz sıkıntılarınızı gözümüzün içine sokabiliyorsunuz. Belki de bu yüzden varlığınız ve eylemlerinizi her şeyi altüst etmekte beis görmüyor.

Deneyimlerime dayanarak diyorum ki: Ben, içinde kötülük kokan bütün sözcükleri sıralayarak, sizin, garip, belki de aşağılık bir yaratık olduğunuzu söyleyebilirim. Sorun yok, bireysel psikoterapi isteyebilirsiniz. Bakın, ben sorumlu bir insanım, dehşete düşmeniz normal. Sizin gibi ikbal peşinde koşan, yeteneği sınırlı biri için ilginç sayılabilecek bir davranış, benim yüksek zekâmın sınırlarına bile yaklaşamaz.

Galiba siz, benim çok değerli ve yüksek bir şahsiyet olduğumun farkına varamadınız. Şaşarım size. Benim gibi üstün nitelikli bir şahsiyeti kandıracağınızı mı zannettiniz? Beni anlayabileceğinizi sanmıyorum! Sonsuz sevgi üzerine

inşa ettiğim düşlerimin, mükemmel ve engin dehamın gölgesinde oturmayı, zavallı aklınızın gün ışığı gören köşesinden bile geçirmeyiniz.

Elbette beni beğenebilirsiniz, buna ses çıkaramam. Beni kıskandığınızı biliyorum. Ama sizin durumunuz beni ilgilendirmez. Sorularınızdan bana ne?

Daha fazla kıymetli vaktimi kaybedemem. Ben mavi şemsiyeler altında yaratıcılığımı en üst seviyesine çıkarmış bir şair ve eleştirmenim. Şöyle bir etrafınıza bakarsanız benim gibi ancak bir, bilemediniz iki kişi bulabilirsiniz.

Dua edin şu an keyfim yerinde de sizinle muhatap oluyorum. Yoksa diğer zamanlarda sizinle asla muhatap olmam.

Şimdi saymaya kalksam aklınızı yoklarsınız. Şiirle meşgul olan on tane mahlasım var benim. Anladınız mı, kültürel zenginliğimin uzamını? Sırf bu nedenle bile sizin sıradanlığınıza maruz kalamam. Size itimat etmek de istemem. Bu haliniz bana güven vermiyor. Zekânızın katsayısı konusunda kuvvetli belirtilere sahip olumsuz şüphelerim var.

Sizin gibi paranoyak eğilimli derinlikten yoksunların sözlerine mi ehemmiyet vereceğim, gülerim size. Bu arada bazı küçük yazarların sizleri destekleyen ilkel dönem barbar tutumlarına da sezgisel bir karşılık bulmakta zorlandığımı itiraf etmeliyim.

Bilincinizin bireysel boyutu, toplumsal boyutunu algılayacak ve yorumlayacak yetişkinliğe erişememiş siz ve sizin gibilerin. Reaktif dilinin esiri olan müteşairlere acıyorum. Kanaat getirmek isterim ki bütün meselelere mütedair örneklediğim cevaplar sizi ziyadesiyle tatmin edecektir.

Lütfen bu kıymetli aşkın matematiğine gölge düşürmeyiniz...

Yakın bir zamanda beyne enformasyon cipleri nakledildiğinde ne yapacaksınız çok merak ediyorum. Öte yandan ruhu rencide eden gelişmelere de seviyesi yüksek bir anlam veremiyorum.

Size isimlerini bir bir yazdığım iyi şairleri okuyunuz. Gerçi anladığım kadarıyla siz kötü şairlerin müptelası olmuştunuz. Şiir kitabınız yayımlanırsa, ben sizi okumam. Ne yazık ki önemli bir varlığın sırrına vâkıf olmuş sezgisel gücümün doruğundaki feylesof edamin soyut kavramsallığa itibar bahşeden somut sonuçlarını idrak edemediğinizi müşahede ettim.

Sevgili çocuk, bana inanınız. İnanınız ki: Bin yıl tamamlanınca, Atanmış Şairlerin Şairi, fani avlunun dört bir yanındaki şuarayı etrafında toplayarak müteşairlerle savaşmak için atıldığı kuyudan çıkarılacak. Toplananların sayısı nar ormanının taneleri kadar çok olacak.

Atanmış Şairlerin Şairi, büyük beyaz bir tahtta oturacak. Yer ve gök önünden kaçacaklar. Müteşairlerin dizeleri kuşatıldığında, gökten ateşler yağacak, ortalık yanıp, kül olacak ve kalanlar gece gündüz ve sonsuzlara dek işkence çekecekler. Yazılmış ve yazılacak olan cümleler lanetlenecek.

ELLERİ YARAT

Adresimi sorsam bütün orman yabancı

Gökyüzüne yetişmeye ne uzak; kolum kanadım
Köküm kayıp!

Mendile beze bağlamışlar umudu sımsıkı
Çiçeği renginden soğutup gitmişler; diplerine varıncaya kadar

Bir putum bile kalmamış sığınacak...

Düşükçe yenisini dikmeseler önüne
El uzatan da yok hem ben şimdi nasıl kalkarım

Tutunacak dalı olmayanlar
Bilmeli en çok ağaç dikmeyi

Sonra bekleyen kitaplar açılacak, susanlar konuşacak.
Aniden kutsal ışık yanacak ve Atanmış Şairlerin Şairi elinde
asası ile yeni bir güneş doğuracak.

Yedi dağın eteklerinde bekleyen Seçkin Şuara bedene
kavuşacak. Seçkinler kendi dilini konuşacak. Yeni bir gökle
yeni bir yeryüzü görülecek ve gözlerden bütün yaşları
silecek.

Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak. Bütün
toplananlar, Şairlerin Şairini alkışlayacak. Kötüler ve
sıradanlar, yeniden lanetlenecek ve şiir avlusundan
uzaklaştırılacak. (Şiir Tabletleri/Tablet 1- Kaostan Düzene:
Yeniden Diriliş)

Bu arada keçe yapımı çok zor ve bedensel güç isteyen
bir iştir. Korkarım ki siz, keçeye sindirilmiş betimlerin
arkasındaki yorum gücünü de algılayamazsınız.

Artık konuşmak istemiyorum. Cücelerin övgülerini
ciddiye almıyorum. Bir daha sizinle iletişim kurmayacağım.
Zira son derece komiksizsiniz. Ayrıca inceleme türünde bir
kitabı okuyup, eleştiri yazmalıyım. Kendilerini edebiyatçı
sananları okumasam da olur ya neyse. Boş duracak halim
yok ya. Bir methedilme gemisinde yolculuk yapmaya alışkın
olanlara gerçek yüzlerini göstermek gerekiyor.

Yazmak hüner değildir, beyefendi. Yalnızlığımızın
kapak tasarımını da beğenmedim. Çok demode. Önsözdeki
terbiyesizliğe bir şey söylemek bile istemiyorum. Ah o
sıfatlar, nitelemeler cehalet ve abartı. Burada benim gibi
düşündüğünü düşündüğüm değerli şahsiyetleri
selamlıyorum. Onların da bu ucuz kitabı okuduklarında,
konuyu aynı minvalde değerlendireceklerini ve beni
destekleyeceklerini biliyorum. Böyle şapşallara hadlerini
bildirmek gerek.

İnsan gelişerek de değişir, kardeşim! Değişim dediğiniz
nedir ki?

YILDIZ

Yıldız, ben seninle ne yapacağım şimdi?
Avuçlarında sürekli dönen rengârenk bilyeler
Ve dönüp duran, uğuldayan semaillerin gecede izi
Yıldız! Ben evlenmeden önce bunak bir çocuktum
Dayandım, dayandım, dayanamadım
Üç el şiir sıktım havaya, dördüncüsünü kafama sakladım
Yıldız, sana aşk dolu sözler yazmamalıydım
Diz çöktüm yere, aşkın önünde defalarca günah çıkardım
Ben bir yalancıyım, ben bir yalancıyım, ben düpedüz
yalancıyımmmm
Lanet koyunlarıma bile sahip çıkamadım

Bir kapsül uzaydan kopar ya denize iner paraşütlü makine
Bir söz ağızdan kopar ya menziline varır, kalbimin bahçesine
Bir gülücük kopar ya gri bir havayı pembesi ile dağıtır
Bir çocuk annesinin elinden kopar ya ilk defa parkta
İlk defa parkta çamur olur elleri, başka ellere değer
Bir kalp bir kalbe yaslanır ve uyur ya
Yıldız! Kaç kere daha jiletlemeliyim ruhumun etek kıllarını
Ben bir düdüğüm, kim öttürürse onun piçiyim
Çocuğunun sancılarını en iyi annesi bilir
Yıldız, senin de dediğin gibi “gün gelir acılar ezberlenir”
Sıkıldım bu oyundan hadi yeni bir öksüz bulalım
Onun acılarıyla dalga geçelim,
kahkahalarla gülelim yırtık pırtık gömleğine
Ne sandın ulan?
Burada Yeşilçam mı oynuyor?
Yeşilçam oynuyor mesela Feri Cansel oynuyor dansöz
Nuri Alço bardan tazeye doğru bir clark çekiyor

Yıldız! Kimsenin önünde düşürme düşürebileceklerini
Kimseye kendini maskara etme
Onlar kendi kışlarına kaş göz çizip gülsünler
Bırak be Yıldız, yavrucuğum, uzakkk durrr senm
Bu şiiri alıp münasip bir yerlerinden içeri itsinler

KASSANDRA

açık bırak kapısını ruhun
-kısrakları kışkırdıran Cassandra-
iki oda bir salon yalnızlık
surlarından içeri giren eski şehrin

suya değen çıplak söz
körler korkar mı karanlıktan?
gecenin soğuyan anlamı
sonsuzluk da bir an mıdır?

üzümün dişisi
şarabın kadını
Kassandra: perde kapanmadan biten oyun

Ahmet KUTLUATA

FİĞÜRAN, PİYON VE BEN

Bu aralar vardiyam ateşböcekleriyle yazılmış,
Işığım onlar kadar yanıp sönmese de, eşlik ediyorum geceye,
Gündüz sana rastlayana aşk olsun diyor martılar.
Bu aralar, sanki bir tiyatro sahnesinde figüranım,
Ya da satranç oyununda piyon,
Rolümün değil, oyunun bitmesini bekliyorum,
Kaç gece daha dayanırım, hiç bilmiyorum...

Çiğdem DURU

YALNIZLIK RESMEDİLİR

Cismîdir
Canımın en tatlı yerinde
durur zaman
İşine geldikçe akar
yudum yudum
Sıtmalı gövdelerinde
aşk büyüten kadınları
emzirir bazen
Salkım salkım dalları
serinliktir
tende üryan gezen aylaklara

Ve kederlendikçe
Yakıcı bir bulut olur
aldatır
kabuklaşmış yaraların tortusunu
Ve merhamet
Islak ıslak merhamet!
Sabahı uyandırmaya kıyamayan
bir ses gibi kovulur ininden
Kavmi yoktur artık
Bu yalnızlığın resmidir...

Berkant AKKUŞ

HARFLERİM AÇMAZ DAHA

çağırmanın beni gittim gülünüzden
bir sözcüğüm cümlenize dargın

ezberimi büyüdüm kitaplar içre
altı çizilmiş madem yalnızlığımın

sesinizin göğü sözünüzden çıktım
kuşlarımı yanınıza almayın

yanımı ki ağır gelir gövdeme
taşıyamam her anlamı öyle yalın

çağırmanın beni gittim gülünüzden
bir sözcüğüm cümlenize dargın

ah düşünce bahçenize kırıldım
harflerim açmaz daha darmadağın

Gökhan ARSLAN

KIRIK DÖKÜK AŞK PARÇALARI'DAN

1. AHTAPOT MEVSİMİ

güneşe sevdalı birer ahtapot gibi oturmuştuk ıslak taşlara
deniz mavi köpüklerini parmaklarımızın arasından
geçiriyordu
neden böyle, diye sormuştun
neden küçük bir bakış bile yetiyor suyu kirletmeye
bulutların kadife örtüsü neden biz dokununca sertleşiyor
yok işte gideceğimiz bir yer
öpebileceğimiz bir çatlak
her gün su vereceğimiz limon fidanı yok
yalnızca kurumayı bekleyen iki ahtapotuz seninle
evrakların arasında kaybolup gitmiş iki süs eşyası

kalkıp usul usul yürümüştük çam ağaçlarına doğru
kollarımız; sekizinde de kırık aylık öyküleri
gözlerinle anlatmıştın kıyının nasıl terk edileceğini

denize kıyısı olan kentler adam olmaz demiştin
buldukları ilk yatakta şehvetle akarlar
ve kırbaçla tanıştırlırlar dalgakıranı

yazın son günleriydi
kurumuş iki ahtapot izi kaldı taşların üstünde

Seyhan ÖZDAMAR

MADDEDEN RUHA RUHANA

maddenin *yalnız* boyutunda var olmadığını anladım.
yeryüzündeydi Ruhana,
onu bir an “*kişiler arası*” yalnızlık sandım.

(*hep* yolun sonuna mı çekilmeli insan tanrı tarafından ?)

Uzak, bir ağacın gövdesine tutunurken
Paul Tillich’in isabet kanunlarını hatırladım;
ölüm, yalnızlık, özgürlük ve hayatın

anlamı, kelebeklerin kanatları altında,
herkes birbirinin üzerine çıkıyordu uzaktan,
uzağa yakın bir “*Ben*” saydım

bu toz, görünürün görünmez kıldığı bulut

ARINMAK İÇİN KENDİNİ IRMAKLARIN

AKIŞINA BIRAKAN BUDA

bu da bana kalıyordu, maddeden ruha, *Ruhana!*

Ece ÜRKMEZ

ANAÇ TÜMCELER MEZARI

1.
Bekledim sütanne inceliğinde
bebeğimsi doğum parçalarını
göllerin üzerinde
yenik oluşumundan başka adı yok
kendi saydamlığından kahramanlığı

2.
Ona adanmış sazlıkları ilk gören alyansın kuruntusu
sulardan dili yanmış larvaların korkusu
yalpalıyor ay halinde ay halinde ay
cüce hysterinin koynunda
kendinden sarkan kan
bebeklere

3.
Dokunmak ona belki de her şey
bende gizli bir travmanın ödülü
anaç boğuntusu tümcelerimin
gidip de gömülelim
gidip de bekleyelim
içtenliğin sütünü
çiğ ve sıcak sütünü
var oluşundan

5.
Yazıklanan ruhların atmayan nabzı
yoktur dünyada kaba merakların mezarı

6.
Gidip de gömülelim

Betül YEGÜL

EVLADİYELİK

ölü bir kediye sarıldım bilir misiniz
o kadar kuruydu gözlerim

uzun çarşıdan bir soluk aldım hanım hanımcık
tavaf ediyor evrenin çocukları beynimi
gidiyorum ve geliyorum ve gidiyor
kimsenin sırtında bir kaplumbağa olamıyorum

imrendikçe oh ne güzelleşir fihristimiz
her sayfanın başına yazıyorum ben miyim sen
oysa evler yürür ki ihtişamıyla annelerin
ölü rüyalarını izliyor izliyor izliyor dolaba giriyorum

üzgünüm bir çöp tenekesi kadar derin
atıyorum kim yasal organlarımı çatlayan
ayrımenkul çaresizliği var üstümde ama ben
hep onun eteğini arıyorum

tuzsuz olmalı hikâyem bilir misiniz
suyun sözleri eritemediğini

Seda ERİŞ

APSİSİ ÇÜRÜK ORDİNATIN İRADESİZ GEÇİRİMİ

“doğuya bakan yüzünle bak bana
ve kalbimin porselen gibi olduğunu
hiç unutma.”

Lale Müldür

Ve o *hakikat* kendisi değilmiş doğruluğun meğer.
Koordinatlarından yürüdüğüm
Koridor boyunca.

İçime öyle bir kondun ki tanrım sana rağmen yerinden
edemiyorum

Mutsuzluğumu.

—İçimi dondurup öylece bırakın.

İnzivaya çekilmiş göktaşlarını
Ağırların bütün o sabahlar huzursuzca. Uğursuzca salınışı
şuurun o bitmeyen
Kelimelerin gibi en iç açıcı saatlerin telepatisinde
uyandırdım seni sonra

—İnfilak sonrası bütün alarmların...

Celbeden simülasyon cezbettirir
Si

Minör Losyon koruyacak ellerini talaş
parçacıklarından

Bilmezdin şimdilik kanama yapar apsisi çürük ordinatın
geçirimsiz iradesi

Erman BAZO

(S)ÖZ GEÇMİŞ

gün olsun dinlendirilmemiş üzüm acılığı
serçe parmağıma takılmış gök siyah

pasaklı merdivenleri inmek mi çıkmak mı
su aktığı arıkları unuttu, düşeceği damağı

prangasını çürüten, yol yürüyerek söz sırası
göçmeye hazır yek turaç, göğsü öp siyah

susuzluğa dinletilemeyen kör yasakları
yastığa dokunmuş iki göz, sus ela

izlemek mi yıkmak mı zamansız istasyonları
gövde yeşereceği dalı kırdı, susacağı anı

gün olsun (s)öz geçmemiş düş yarısı
göçmeye hazır yek turaç, göğsü öp siyah

Korkut KABAPALAMUT

* Şiirin saltık/nesnel bir tanımının bugüne dek yapılamaması olgu ya da sorunu, kimi şairlerce, şair adaylarınca bazen, bilinçli ya da bilinçsizce biraz kötüye kullanılmış, “*madem öyle ben ne yazsam, yayımlasam, en kötü olasılıkla diğerlerinin yazdığı derecede şiir olur, olabilir, öyle olmadığını ileri sürmek de kimsenin haddine değildir, bu türden bir çıkış/itiraz, tanımsızlık/görelilik kuralının ihlali anlamına gelir, kanıtlanamaz!*” diye düşünülüyormuş izlenimine kapılıyorum zaman zaman. Oysa, yazılan bir metnin şiir olup olmadığının nitelikli şiir okurunca teşhisi, tüm bir şiir uğraşısının, tarihinin ne’liğine yönelik nesnel bir tespit ve çözümleme gayretine oranla çok daha kolay, olasıdır; zira bir şeyi mükemmelen tanımlayamamak/sınırlarını çevirememek ile o şeyin ne, nasıl, ne türden bir şey olduğu ya da olmadığı hakkında hiçbir fikre, bilince ve deneyime sahip olmamak arasında uçurum vardır. Şu meşhur, “... *sormazsan biliyorum, sorarsan bilmiyorum!*” paradoksu geçerlidir bu konuda da büyük ölçüde. Dolayısıyla, “*ben yazdım oldu!*” mantığından, kolaylığından, birbirimizi aldatmaya çalışmaktan ne kadar kaçınırsak o derece iyi olur kanımca.

* Şiir bir kişilik sorunudur diyor T.Uyar ısrarla. Bunu pek çok yazısında, söyleşisinde özenle vurgulamış. Buradan hareketle, bir şiirin/şairin özgün olmadığını, mevcut şiir ortalamasının, beğenisinin, algısının sınırları dışına hiç taşamadığını/çıkamadığını, buna yeteneği ya da cesareti bulunmadığını söylediğimizde, aynı zamanda, o şairin ya da şiirin tümüyle kişiliksiz/karakter yoksunu olduğunu, başka deyişle hiç mi hiç kendi olmadığını, vasata tereddütsüz eklemeliğini söyleyebilir, savunabilir miyiz dersiniz?.. Bu tehlikeli sorunu yanıtını tam olarak bilemiyorum elbette ama, biz her ihtimale karşı kendi özgün şiir kavrayışımızı ısrarla geliştirelim, risk alalım, yaşama ve şiire yönelik içgüdülerimizi, reflekslerimizi, yazdığımız şiirin rotasını çizerken olabildiğince devreye sokalım, *bahisleri yükseltelim* derim ben.

* Değerli şair Metin Cengiz, *Varlık* dergisinin Nisan 2011 sayısında yer alan yazısında, değerli şair Bâki Asiltürk’ün (Bâki Ayhan T.), *YKY 2010 Şiir Yıllığı*’na aldığı şairlerden on altısının, birkaç parlak şiir dışında henüz bir şey yazmamış olduğunu, üstelik genç de olmadığını, pek çok değerli/kıdemli şairin alması gereken yeri işgal ettiğini, ileride ne olacaklarının pek de belli olmadığını, adlarının henüz dolaşıma dahi girmediklerini ileri sürmüş, özetle, “*bu da kim oluyor, nereden çıktılar!*” demeye getirmiş. Bu on altı isimden biri olarak kendisine –elbette hiçbir düşmanlık da beslemeksizin–, herhangi bir şiir yılına adaylığını koymadığını, bu tercihin tümüyle bizlerin inisiyatifi dışında gerçekleştiğini, kendi adıma, çok sıklıkla olmasa da son 8 yıldır dergilerde iyi kötü şiir, öykü, denemeler yayınladığımı, bir şair/yıllık hazırlayan ile başka bir şair mutlaka tartışacak ise, o yıllığa alınan isimlerden hiçbirinin bu tartışmaya elden geldiğince konu/malzeme edilmemesi gerektiğini, ilkeler üzerinden konuşmanın daha uygun düşeceğini, mutlaka ve elde olmaksızın isim geçirilecek ise de, çok dikkatli, kırıcı olmaktan uzak bir yaklaşım/üslup sergilenmesi gerektiğini, bildikleri üzere bir yıllığa –bu yıllık hangi kişi ya da kurum tarafından hazırlanırsa hazırlansın– alınmamakla kimsenin şairliğinden bir şey eksilmeyeceğini, salt bir yıllığa/antolojiye alınmakla da şair sıfatını kazanamayacağını, aklı başında hiç kimsenin salt bu kıstastan hareketle kafasında bir şairler hiyerarşisi oluşturmadığını alçakgönüllülükle anımsatmak isterim.

CİHAR SUK

yüzünü yitiren gök dört kapılı bedestende ağır ağır açılır her kapı ayrı sokağın içine doğru uzayıp giden yıllanmış duvarlarla buluşur kesilen dalların gölgesi uzak kelimenin altında çekilir akşam gün ışır

yitirebiliriz belki tüm bildiklerimizi zaman eskir eskise de zaman eskimez taşların ağrıyan yüzü ve ırmakların dökülen serinliği sürtünür aklımıza birikir damla damla kuşluk vakti yağmurdan kalan

gökyüzünü yitiren dört kapılı bedestende ağır ağır belki yitirebiliriz tüm bildiklerimizi zaman eskir

* Büyük şairimiz T. Uyar’a bakılacak olursa, bir kimse şiiri gerçekten seviyorsa, aynı zamanda ondan anlıyor demektir. Şiirden anlayıp anlamama konusunda bunun dışında bir başka, ek kıstasın varlığı hiç de gerekli, zorunlu değildir. Söz konusu önerme doğru ise –ki bana göre kesinlikle doğru ve dahicedir– şairlerle şairler, şairlerle şiir eleştirmenleri arasındaki bunca anlaşmazlık, polemik, kırılganlık nereden ve nasıl doğuyor, acaba bunların pek çoğu aslında önüne geçilebilir, belki de hiç başlamayabilir nitelikte, yapay, şiirin kendisinden çok kişilik çatışmalarından ya da yanlış anlama, değerlendirme, önyargılı olma/davranma, aşırı derecede alınganlık, kibir gibi kusurlardan, zaafardan mı kaynaklanıyor diye sormadan edemiyor insan kendine.

* Yaşlı ya da orta yaşlı bir şair, genç bir şairi paylamadan, hatta ona akıl vermeden, kimi önerilerde bulunmadan –özellikle de tüm bir şiir tarihini hatmeden şiir yazmaması, yayımlamaması gerektiğini yüksek perdeden bir sesle buyurmadan önce– uzun uzun düşünmeli, ona karşı olabildiğince hoşgörülü, soğukkanlı durmalı, davranmalı, genç şairin hırçınlığına, aceleciliğine/sabırsızlığına, varsa bunlardan kaynaklanan kırıcı tavır ve tutumlarına pek de kulak asmadan onu sevmeyi, desteklemeyi, anlamaya çalışmayı ısrarla sürdürmeli, belki bir zamanlar kendisinin de aynı zorlu yollardan, alacakaranlık süreçten geçtiğini unutmamalı bana sorarsanız.

* Her nedense, ne zaman kitap fuarına gitsem, bir yığın tersliklere, ufak tefek aksiliklere maruz kalıyor, bir daha katıyen kitap fuarına gitmeyeceğime, onun yerine evde oturup gün boyu kitap okumayı tercih edeceğime, *-bu yolla vicdanen de gayet rahat olacağımı özellikle ekleyerek-* kendime yönelik taahhütte bulunuyor, fakat aradan tam bir yıl geçip de yaşadığım sıkıntıların, layık görüldüğüm sinir bozucu muamelelerin acısını unutunca, gene fuara ilk, en hızlı koşturanelardan biri ben oluyorum. Sanıyorum bu durum yayınevi stantlarında çalışan görevlilerin acemiliğinden, fuar öncesinde yayınevleri tarafından yeterince, gereği gibi eğitilip yönlendirilmemelerinden kaynaklanıyor biraz da... Öyle olunca, aldığımız kitapların toplam bedelini eksik ya da fazla hesaplayan, sorduğunuz bir kitap, standın bir yerlerinde muhakkak mevcut bulunmasına, öyle olması gerekmesine rağmen, ısrarla öyle bir kitap yayımlamadıklarını savunan, sizden, çalışmanı bulunduğu yayınevinin dergisine abone olmamanızın hesabını soran kişilere rastlamak pek de sürpriz olmuyor.

Mustafa Burak SEZER

DON-GÜ

insan şişmanlayınca donu hafifçe yırtılır
güzel günler geride kaldı fala inanmıyoruz
yeni elbiseler almak, büyümek lazım
ama insan büyüyünce erkenden yaşlanır

oturup, bacakları açtıkça eski donlarda
deruni bir cart sesi ve kulaklar
pür dikkat yırtılışın albenisine kapılır
orda bir yırtık don var uzakta

şimdi bol bol alışveriş, böl böl mağazalar
kadınlar, ayakkabıcılar ve çantacılar
iç çamaşırın markalıları, etiketlileri
iki yıl garantili, likralı, bu da şiir mi

diye poflarken şişmanlayınca kaçan donlar
var, bu acılı, ketçaplı, ve fevkalade bir şey değil
şimdi bu donu on sene yıkaya yıkaya
giymişim, kaç ülke gezmişim bu donla

insan zamanla donuna bir arkadaş gibi alışır
amma çok don dedim, don, don, don, don
dedim, hüznün, acılar, yalnızlık ve aşk demedim
türk şiiri demedim, aysel demedim, sana demedim

şimdi üzülüyorum bu donu çıkarıp atıyorum.

Sarya HELEN

EVCİLLEŞMEK YOK SEVGİLİ DEVLETİM YOLA DEVAM

Odamdaki oyuncak bebek masturbasyon yapıyor kendinden
geçmiş
Ben bile herkesin önünde

Clarissa'ya selam vermeli
Bu şiiri neden yazıyorum
Psişeme insek ya hem orda şarap da var yıllanıp kalmış

Dün gece Sakaryada vodkayı elmayla karıştırırken
(Sahi hangisi elmaydı)
Akıl boşluğuma cinler üşüştü
Tuvalete koştum
Ardımdan o geldi
Pencere önünde uzun saçlı gölgesi
Hiç utanma arlanma yok bende
Son kullanma tarihimi geçirmişim
Aldım içeri
Bileklerimi hiç kimse bu kadar güzel kesmemişti
Benimki yeraltından sürgünlük
Gerisini anlatmıyorum
Devlet muzır neşriyattan koruma kanununa pek sadık
(Lütfen uniseks küfürler ediniz)

Mart, 2011

Suat Kemal ANGI

BİR KEZ BAKTIĞIM HER ŞEY GİBİ

seni kim keşfedecekse benden sonra
bıraktığım kirpikleri bulacak ağzında
beyaz bir kâğıt kesince kalbimi
dilin her değişinde diline
boğazında buruşacak gözlerim

seni kim keşfedecekse benden sonra
bıraktığım gözyaşlarını bulacak sırtında
yorulan bir kırılmaç konunca koluma
tahta bir masada bulacaksın kendini
dünyanın tüm peçetelerini okşamaya

iki el ıslanacak kalçada
iki diş kanayacak ağzında
iki göz kapanacak karşında
iki kürek toprak atacaklar
senin de boynuna

adil olmak gerekirse
bu bir hayal
bahçende ağlayan saat kadar gecikmiş
görmeye dayanamayacağın

Sevil AVŞAR

yol yakinken dönmeli dünya henüz vakit varken yakaları
gevşetmeli cellat boynumuza geçirmeden ipi geldik mi
inecek miyiz son durak bu mu tarihin sonu dedikleri ne kadar
becerikliymiş kaptan dediysem otobüs sürenlerden değil
gemisini yürütenlerden bahsedecektim kelimeler bitmeden
daha dizinin başında ölünmez madem dönemler ölümünden
döndüler ama utanmadan dönmeyi sürdüreceklerdi zaten
kadın dediğin susmayı ademle bademi karıştırmamayı
öğrenmeli çocukluğundan itibaren marifet alt kimliklerimizi
üste çıkaralım diye bağırarak olsa gerek bir bilse küçük kız
eril dilin altındaki baklayı çıkarmaya çalışırken ayaklarının
altından tabure çekilecek biraz dinlese havanda su dövme
özgürlük istiyoruz diye tercüme edenleri tek dışı kalmış
canavarın süper dişçileri varmış duymamıştınız demek başa
geleni sineye çekerken kader demediniz mi hep birlikte
cadde-i kabirin arka sokaklarında iç geçirerek pavyon
dediysem otomobil fuarındaki teşhir salonlarından söz
etmiyorum bu anlaşılın bir kere kader bile arada bir küfür
etmeye cesaret edebilmiştir pezevenge racona ters ama bir
kez olsun muktedirlere siz de küfredibilmelisiniz beyler
okyanus ötesinden şehrâzât dinlemeye davetsiz gelinmez
öğrenmeli pezevenkler edipyat hissiyatı bunu gerektirmiyor
mu dediniz bilmelisiniz dünyaya kafa tutmayı da gerektirir
bazen edep buradayız kader hanıma saygı duymayı herkes
öğrenene dek bize benzemeyenlerle kol kola müfredat dışına
çıkarak pergelsiz çizmedik mi barbara dar gelecek çemberi
bir zaman kimseden mükâfat beklemeden hem de dünya
tarihi dersinde kopya çekmeyiniz beyler bayanlar kendi
kaderimizi tayin edebiliriz bilinsin asılacağımız ipi bile
kendimiz eğirdik kirmenimizle

15.2.2011

BAZI GÜNLER'DEN, 6

Adil İZCİ

30 Haziran 2006

SOLUK SOLUĞA'dan,

Uzun, karanlık bir çığlığın da ardına düşebilir insan,
Titrek, eğri büğrü bir yazının çağrısına da uyar.

Bırakıp her şeyi döner –

Aşk bir buluşmadır çünkü,

Her zaman gecikmiş bir buluşma.

Bitmeyen bir kavuşmadır da aşk –

Araya her zaman bir şeyler girer:

Bazen kendi sevincinin gölgesi,

Bazen nabzın hızı, yüreğin titreyişi,

Tüylerin telaşıyla besleniyor gibidir –

Araya her zaman bir şeyler girer:

Çalışma saatleri, karşılıksız sorular.

Nereden bilebilir insan

Bunların hepsinin de aşk olabileceğini?

...

Cevat Çapan

*

Afşar Timuçin'in 24 Haziran günü Cumhuriyet'te yayımlanan söyleşisinden:

"Afşar Timuçin'e göre aşkın biteceğine inanmak, insanlığın biteceğine inanmak demek. 'Yüce değerlerin peşinde olmak insanın yazgısı gibi bir şey. O değerlerden kopamayacağı için aşktan da kopamayacak.' diyen Timuçin'e göre aşk, insan olmanın temel koşulu ve bir kültür ilişkisi. 'Hiçbir insan ilişkisinin aşk ilişkisi kadar yapıcı, güçlendirici ve geliştirici olduğunu düşünmüyorum.' görüşünde olan yazara göre, insanın insanı tanınması da iki yerde mümkün. Birincisi, insanın içtenliğini ortaya koyduğu sanatta, ikincisi ise aşkta. Maskeler, kalıplar sanatta ve aşkta kırılıyor. Bu anlamda aşk, sanattan biraz daha önemli. Çünkü bir yerde kurgusal olanla karşı karşıyasınız, bir yerde gerçek olanla. Aşkta gerçek bir içtenlik yaşıyorsunuz. Kurgusal olanı dönüştüremiyorsunuz ama karşınızdaki insanı dönüştürüyorsunuz ve onunla dönüştürüyorsunuz. Ve bu kültür ilişkisi içerisinde insan sürekli kendini aşmanın koşullarını yaratıyor. Karşıdaki insanın da kendini aşması için koşullar oluşturuyor.

Aşk denilince tam bir adanmışlığın düşünülmesi gerektiğini söyleyen Timuçin'e göre sevgiliye yönelişte tam bir 'adanma' vardır ve aşkın temel yasası da budur. Orada hiçbir biçimde kendinizi korumuyorsunuz. Ve hatta bilincinizin dağılmasını, toplumla bağlarınızın zayıflamasını göze alıyorsunuz, yakınlarınızla kavga ediyor, savaşa giriyorsunuz... Elbette ki hiçbir zaman cinselliğin temelde olduğunu düşünmemek koşulu ile. Ruhbilimcilerin Eros ve Agape karşılığında değinen Timuçin, aşkta tersliklerin, uyumsuzlukların, ezici yanların olduğunu anlatıyor. Sertlik ve yumuşaklık bir arada olduğu zaman aşk, aşk oluyor. Denge ortadan kalktığında, her zaman daha sert Eros ya da sevecen Agape ağır bastığı zaman aşktan söz etmek olanaksızlaşıyor.

Gerçek aşk yaşayanların, herkesin enine boyuna aşk yaşayamaması nedeniyle göze batarak toplum dışı sayıldıklarını söyleyen Timuçin, 'Toplum böyle bir adanmışlığı kabul etmiyor, akılsızlık sayma eğiliminde. Çünkü bütün insan ilişkilerini çıkar ile hesaplamak istiyor.' diyor. 'Aşk, belli bir gizim içinde tıpkı sanat gibi gizlerini koruyarak kendini var ediyor.' diye ekliyor. 'Cinsellik başlı başına aşkı anlatmaz. Çünkü aşk duygusallıkla taçlanmış bir cinselliktir.' diyen Timuçin, 'İnsanın bir sevinci, sonuna kadar bir acı ile yaşamadan, sevdiğine kendisini veremeyeceğini ya da sevdiğinden kendisi için herhangi bir yönelim bekleyemeyeceğini düşünüyor. Yazara göre 'aşk, bir

kültür alışverişi alanı.' Aşkta iki bilinç birbiri ile iletişim kuruyor. Gündelik yaşamda insanlara kendimizi tam olarak açamazken ya da hepimiz, hemen hemen belli bir maskenin arkasında dolaşırken aşkta o maskeyi atıyoruz. Zaten o maske atılmadığı zaman aşk, aşk olmuyor. Sadece bedensel olarak değil, ruhsal olarak da bir çıplaklık söz konusu oluyor. O çıplaklığın olmadığı yerde bireylerin karşılıklı olarak birbirlerini bulmaları pek olası değil gibi görünüyor. Elbette çıkar hesapları da insanları rahatça bir yere getirebiliyor ama bu hesapların sonu acı ile oluyor.

Timuçin, 'Ben aşkta bir dünyayı keşfediyorum bir dünya beni ayrı bir dünya olarak keşfediyor.' diyerek ekliyor: 'İnsanların aşktan vazgeçmesi demek kendi gelişimlerinden vazgeçmesi demektir. Duraklama zamanları olsa da yaşama bakış böyle kalmayacak.'

Yazar, insanların hâlâ aşkı aradığını, aşk olmadığı zaman sanatın da içi boşaltılmış bir çuval gibi duracağını vurguluyor. Timuçin, 'İnsan değerlerinin dışında yaşayabilecek bir varlık değil. Bugün bazı değerler yıpranmış olabilir ama o değerler nasıl olsa yaşamda yine etkin olacaktır.' diyor."

1 Temmuz
2006

Temmuz ne yazık ki iyi başlamadı. Çok eski bir dostluk çöktü; böyle bir durumu ya hiç yaşamadım ya da ancak birkaç kez...

Sıkılınca, bunalınca, tökezleyince, bir anda darmadağın olunca sanattan ve doğadan özge sığınabileceğim ne var?

Bir de Serra'nın ta Amerika'dan yolladığı resimler üzüntümü azalttı. Benim de çok sevdiğim resimlerden kısa yorumlarla yolladığı resimler...

2 Temmuz 2006

Müslim Çelik'in bugünkü Cumhuriyet'te yayımlanan Aziz Nesin yazısından:

KENDİME ÖĞÜT

Uslanma hiç hep deli kal

Büyüme sakın çocuk kal

Es deli deli böyle kal

Son harmanında sevdanın

Tüken toz toz savrulakal

Suçüstü bulmalı ölüm

Ölürken de sevdalı kal.

Aziz Nesin

Temmuz 2006

Dün gecedem beri kırgınlık içindeyim. Uzanmaktan ve halsizlikten bunaldım. Daha bir toparlanma belirtisi de yok.

Koca bir gün usuma yalnızca bu düştü: Bir insanın yaşamayı ne oranda başardığı biraz da sahip olduğu kuş anıları ile ölçülüp biçilmeli.

4 Temmuz 2006

Dolabın kapağına düşüp orada buruşmuş bir kiraz buldum. Çocukluğumu anımsadım hemen: Çimenlerin arasında, duvarların üstünde, yaprakların altında da bulurdum böyle buruşmuş kirazları. Nasıl hoşuma giderdi, bir de kuş yeniği ise!

19.30 sularında babamın çok sevdiği bir türkü başlamasını mı: "Tanrıdan diledim bu kadar dilek..." İçim nasıl kedere boğuldu bir anda. Zavallı babam. Eridi gitti toprağın altında. Otuz yıla yaklaşıyor ama acı geçmiyor işte.

5 Temmuz 2006

"Her sevda, şiirini başka türlü yazdırır." Hilmi Yavuz'dan...

*

Yarın sabah yola çıkıyoruz...

11 Temmuz 2006

6 Temmuz akşamından beri Seferihisar'dayız. Dingin ve rahat günler. Gönül Dağında Bir Garip - Neşet Ertaş Kitabı'nı,

Fatih-Harbiye romanını bitirdim. Neşet Ertaş kitabında im koyduğum epeyce yer var, uygun bir zamanda hiç değilse en önemlilerini buraya aktaracağım. *Fatih – Harbiye*'ye gelince pek sevmedim bu kitabı; hemen çoğu yeri zorlama geldi.

Dün akşam *Huzur*'a kavuştum; heyecanla herhangi bir yerini açınca ilk şu tümceyi gördüm: “- *Aşk... dedi. Hayatın içimizde gülümseyen yüzü.*”

Bu sabah da kuş sesleri arasında okumaya başladım. Yavaş gideceğim, ince eleyip sık dokuyarak...

*

Bazen hoş bir hayal gidip geliyor: Kuşlarla birlikte kafayı çekiyormuşuz. Birer tek attıktan sonra bambaşka seslerle şakımaya başlıyorlarmış.

*

Güzelliği algılayışımız ruhumuzun o sıradaki durumuyla çok yakından ilintili. Diyelim bir kuşun ötüşü insanın aklını başından alacak kadar olağanüstü gelebiliyor bazen...

*

Önceki gün dinlediğim bir türküden: “Değirmen taşı gibi / Sevdan döner başımda...”

*

Bu arada “Kır ve Gök” dosyasını baştan sona yeniden ele aldım. Ocak 2004'te başladığım “Dağ Laleleri I / II”yi bitirirsem bu dosya da bitecek. “Beyaz Sözlük” ve “Göçmüş Şairlere Mektuplar”sa öylece duruyor.

13 Temmuz 2006

Sabahtan beri tembellik yapıyorum. *Huzur*'dan olsa olsa yirmi sayfa kadar bir bölüm okuyabildim. Serçelerle hemhal oldum daha çok. Yem serperek çok yakınlara sokulmalarını sağlamak hoşuma gitti. Bazen aralarına çocukluğumdan anımsadığım göğsü sarı bir kuş da karıştı. Mimosanın alçak dallarının birinde kumruların yuvası var. Onu da sabahleyin gördüm. Ancak kumruların yuvada değil de daha çok dallarda dem çekiyor. Bir de sık sık kanat sesleri geliyor.

Huzur'u okurken arada durup düşünüyor ve hayallere dalıyorum. Bana kalırsa yaşam üzerine düşünen insanların anlaşması daha kolay. Ortak bir zemin kendiliğinden oluşuyor çünkü.

Serçeler o kadar çok gezindi ki çevremde birkaç kez yalvar yakar olasım geldi: Yeter artık hazdan çıldırtmayın beni diyecek gibi oldum.

Ve bütün gün Boğaziçi kıyılarını hayal edip durdum. Bunca şehirde bunca ayrı ayrı yerlerde yaşamış olsam da ruhumun en çok bağlandığı yer oralar sanki. Bu duygunun bugün böyle yoğunlaşmasında *Huzur*'dan bir bölümün de önemli payı olmalı: “*Emirgan'ın arka taraflarında bu ev, eski medreselerin avlusunu andıran kapalı bahçesiyle, Kandilli'den Beykoz'a kadar bütün manzarayı kavrayan balkonuyla gözünde canlandı. Bahçe gündüz güneşle, arı ve böcek sesleriyle dolu olurdu. Birkaç meyve ağacı, bir ceviz, kapısının önünde kestane, kenarlarda adını bilmediği bir yığın çiçek vardı; iç kapı, vaktiyle limonluk olan dar, camlı bir koridora açılırdı. Ondan sonra yazın o kadar serin olan taşlık gelirdi. Burada geniş orta masası, küçük içki dolabı, büyük bir sedir vardı. Merdiven genişti. Bazen iki yastık atarak Nuran'la orada otururlardı. Fakat genç kadın daha ziyade yukarı katı, büyük balkonu, Beykoz'a kadar bütün manzarayı kavrayan sofayı severdi.*”

Romanda im koyduğum pek çok yer var ama hiç değilse şunu da alayım: “... *sâkin tebessümüyle ömrünün bütün acılarını örtmüş kadının hayalîydi.*”

İşte biri daha: “*Mümtaz bu saçların gecesine yüzünü gömmek arzusuyla damarlarının tutuştuğunu hissediyordu. Bütün uzviyetinde senelerdir uyku uyumamış bir insanın yorgunluğu vardı.*”

*

Gözlerim daha önceleri de bu kadar seçici miydi bilmiyorum. Süreğen bir anımsama ile baktığım için ne kadar çok şeyin ayırdına varıyorum. Hele çiçekler...

Şu kalbim ne olur uzun yıllar dayanabilse...

Çünkü yaşamaya artık çok daha fazla yaraştığımı düşünüyorum.

14 Temmuz 2006

Biraz sonra Karaburun'a gidiyoruz, canım hiç istemese de... Serçelerim ve adını henüz öğrenmediğim göğsü ve kanatları sarıca kuşlarım burada kalacak. Pembe karanfiller, hanımelleri, sessizlik de. Dün gece o kadar güzeldi ki dünyamızı öyle bırakıp içeriye girmek ve uyumak istemedim hiç. Yirmi üç sularında sokağa çıkarak aya baktım doya doya. Bütün görkemiyle doğuşuna acaba oradan da görebilecek miyim?

Bazen yaşamayı çıldırarak kadar çok sevdiğimi duyumsuyorum...

İçimde çok güzel duygular var oluyor, çok güzel hayaller canlanıyor ama yazmaya kalktığımda ara ki bulasın. Bu soruna bir çözüm bulmalıyım...

*

Karaburun'a geldik ama usum Seferihisar'da. Örneğin bu sabah gördüğüm kırlangıç yuvasında. Üç yavru kırlangıcın çığlık çığılğa dolaşmasında. Bahçedeki pembe karanfillerde. Sessizlikte. Serinlikte...

Gelince biraz dinlenip yukarıya -kasabaya- çıktım. Daha önceden bildiğim bir çay bahçesinde oturup sağa sola bakındım. Burada da bir hanımeli buldum. Bir de uzaktan zambak gibi görünen bir çiçeği ayırt ettim. Ancak zambak değilmiş. Kuşlar ya da çiçekler. Bir süredir bütün ilgim onlar üzerinde. Şu “Kuşlar Kitabı”nı yazmayı o kadar çok istiyorum ki!

Buradaki ev bir koya çok yakın olduğu için artık sabaha kadar balıkcı motorlarının pat patlarını duyacağız. Şimdi saat 21.33. Dolunayı kaçırmamalıyım. Dolunayı kaçırmamalıyız.

Dün şunu anladım: Ufacık bir şey de pek iyi avuntu olabiliyor.

Yarın deniz kabukları bulmalıyım. Renk renk olursa daha da güzel.

Şimdi dinginliğe yakın olmak için *Huzur* romanının yapraklarına sığınacağım.

*

İşte bu gecenin ateş gibi ilk tümcesi: “*Zira aşk yaşamının tam şeklidir.*”

*

Birden ayırdına vardım: Sevgiden kaynaklanan hemen her acıya katlanabilir insan. Ya sevgisizlik, kötülük, ikiyüzlülük vb.den dolayı acı duysaydı? Bence acının asıl bu türlerine katlanılmaz.

*

Dalgalar kıyıyı dövüp duruyor. Gecenin sessizliğinde en belirgin ses bu. Sabaha kadar da bu sesi duyacağız.

Şimdi terasa çıkıp ay doğmuşsa görmeye çalışacağım.

Yok henüz doğmamış. Ancak dalgaların sesini daha yoğun duyudum terastan. Bir de yarın Karaburun'a kuşbakışı bakacağım. Şu Karaburun'u tam bir göreyim...

*

İpek, *Madame Bovary*'yi az önce bitirdi; o kadar etkilendi ki içeride ağlıyor. İşte kızım da yaşamla daha yakından tanışıyor. Daha öğreneceği ne kadar çok şey var!

*

Ay doğmuş ama küçülmeye de başlamış. Nerede kaldı bugün ayın on dördü olduğu? Yine de şavkı çok güzel vurmuş denize. Karanlıktan ürkesem şimdi yola düşüp daha yakından görebileceğim bir yere varmak isterdim. Sessizliğin içinde bir o bir ben.

*

Yarın gece terasta uyumayı deneyeceğim.

*

Serçeler konuşur mu? Bazen pek de iyi konuşmuş gibi geliyor bana.

Hüseyin Avni CİNOZOĞLU

TECRİT

yol aynı lakin hırkayı çıkarıyor eyninden
yoldaşları ayrılıyor bir kan pıhtısı donar gibi çölde
bir muhacir yalnız üşümekte kırk odalı saray
duvarlarına oyulu soğuk aynalarda eğrilen imlası
solak bir hattatın pusuda bekleyen gözcü misali
körlerin farkına vardığı uğultulu serap

zannetmekte hırkayı terk etmekle açılır Sır / Kapu
Lazarus dirilir belki muhakkak olan şu cân bulur
Mansur hırkayı atıp hem tenden vazgeçtikçe
toprağa düşünce ölen buğday denesi

yaprakları sararıp döküldükçe toprağa
âdemin kemikleri gazel misali dağıldıkça
ağaç gayyur yeniden cânâ irmek için
dügün gecesini arzulayan güveyi misali

istiridyenin arzuladığı
tek bir yağmur damlası
memeden sağılan âbî hayat
sebilden dökülen dua
gönlü hareleyen yare

M. Sinan KARADENİZ

NESNELİSYAN

dilek ağacına beni bağlama İlhan!
zaten bağlanmamış mı ona, tepelerin ıssızlığı
beni asarsınız, ularsınız da İlhan!
yansıtamam ışığın yaprak kadar aydınlığımı

İlhan, kumaşımdan ayırman beni
böyle tozlu kalmak kenarda iyi
belki libas umar bir garip, terzinin aklından
tahtalarda zift kokusu, köhne bir dükkân
olsun, ışısız salınmaktan iyi, düğün arabanızdan

İlhan, kaç yıl oldu pazenler satarsın
zamanın iğneli ellerine
mor bir kumaşın son metresiyim ben
kaç kez perdelenir sesim kim bilir, kendine
verme İlhan, yapma İlhan, asma İlhan...yeteer!
bu nesneliğin, edeyim içine!

doğuyorsa güneş, taşlar için de doğar
doğuyorsa kediler için de İlhan!
esiyorsa rüzgâr başağların aklından
bir işçinin alın teriyle
daha güzele, daha iyiye İlhan, bak doğasına âlemin
bak da, satın aldığın hakların teslim et hakkını
yoksa, yağmalansın raflarda bekletildiğimiz dükkân!

Fatsa, Nisan 2011

Emin KAYA

PETROL

içinden bir mahcup maviyle geçti vapurlar
trenler yük cambazıydı iki telle dolanırken dağları
ıslak gök akranı değildi henüz kuru otların
eğildik öptük durmadan sizi
dilimiz şimdi niye petrol

tanıdık tavırlarla geldiniz
soframız açıldı önlerinize tam takır
çalıştı vantuz gibi dudaklarımız
size yol size cereyan size aş dediniz
eğildik öptük omuzlarımızı
yüzümüz şimdi niye mazot

geldiniz. kazıdınız buğdaylı tarlamızı
ipince çubuklarla karnımı deştiniz dağın
iki sözünüzden bir
ha sabır az kaldı emeğinizi elinize vermeye
sevindik alınımızda gezdirdik dudaklarımızı
dudaklarımız şimdi niye katran

parsel parsel bölüp biçtiniz çatımızı
bu metro bu fabrika bu okul dediniz
çocuklarımız muşambayla önünüzde tam tekmi
hazırdı bir çift tatlı sözünüze doymaya fikrimiz
inandık medeniyet bu yalan mı söyleyecek
kundağımız şimdi niye kan

Ahmet CEMİL

SÜNGÜ

I

babalarımı ararken iki çocuk
kaymakam tarafından süngülenip
öylece gönderilir babalarına

II

Elazığ'dan bir cuma ikindisinde
ortaokuldan Hozat'a gelen iki çocuk da
yolda süngülenerek öldürülür

III

Besi:
doğurmak üzere annenin karnına giren
sivri uçlu aletle eceleri yere dökülen
ve rahmi parçalanan annenin çocuğudur
karşı dağın yamacındaki ormanda
onu gizlendiği yerden izleyen kadın
alır ve adını besi (artık yeter) koyar
Necip Fazıl Kısakürek
işte böyle yazar
Dersimli köylü kadındaki fazileti
ve medeni(yet)ce öldüren melaneti

Musa ÖZ

BALKONA DÜŞLERİNLE ÇIKMA

Şiir yakarım senin yaz baharına
Demirciler içiyle minarenin sesi ellerimde
Çın çın konuşurum
Dallara takılıp kalan selamları onar
Görücüye çıkar ala düşmüş bir elma
Elim yüzüm yollarla çizili
Bozkırda şapkalı tenhaları ağaçların
Ova yoksul, öyküler daha yoksul
Kanatsa karayeli suyu kaçır hançerin
Balkona düşlerinle çıkma sabahları
Gelin devşirir annem kız demiri dövmeğe
Kızlığını düğümle gülün dikenine
Annemin kederlendiği gibi hüzünlen sen de
Yeşili solunca bir al düşer yazmadan
Hatıralı yelekler giydir kırlara
Samanlığı sırtında taşıyan sevgili
Bir yaz akar omuzlarından, gül yarılır
Sabahı dereye, elini gökyüzüne sür
Yazamam enginlerini, anılar solgun çoğul
Hangi dizeyi tamamlar akan eteğin

Engin BERK

TANRILAR KENTİNDE

İda'dan denize inen rüzgâr
bin yaşında çocuk
yeşillenen zeytine âşık
kır çiçekleriyle konuşur
genç adamın düşlerine
sarışın bir kadın taşır
anaç kalçalarından
süzülür bağbozumu
hey!
size söylüyorum
durup da baksanıza!
hangi meyhanesinde
baharın şiiri içilir
tanrılar toprağının!

14 Şubat 2011

Pınar DOĞU

SON BAĞBAN

Telkari bir kırılmalı sarkarken
yüzünün ömürsüz tarafından
ah edilmiş bir kâğıda düşmeden
anamlar yorgunu son bağban
Gülgün nefesini anlatır
durma aynı kelimelerle
vasiyetini henüz yazmamış bir akşam
Uzun lacivertlere dağılırken menevişi
eski zamanları çağırır mürekkebin
sen anlat sevgili bir kez daha
nerede başlar
ve nerede biter hasreti
sevişememenin

kaçıncı özleyişin hırkasıdır dağlarım
tenhalar kaç suskunluk birikimi
suskunluğum kaç orman
belki ağacın özünü inkâr etmesidir
yaprağın düşüşü
hasret hangi kadınlığının yazmasıdır
ah katil dokunuşlar
ah bu yetimler öpüşü
gülün gülden başka anlamı nedir ki

söz bahçeleri unutulur mu nice
dilsizlik rengine kavuşmadı mı
sanki ardımızda gümüş karanlıklar
karanlık hangimizin kıyısında
bir anı değil ki ey sevgili
karanlığı sevişerek unuttuk mı
sevişmek değil midir
kendimizi görebilmenin tek aynası

kâğıdımız mürekkep yarasıdır
iyileştirmez hiçbir kelime
meftun bir bağbanın
son halkasıdır
göz altındaki
söyle ey sevgili
nereye gider
ve nereden döner kalemi
anlatılamayanın

Nisan 2010

Erdinç DİNÇER

KARINCA

yol üstünde bir karınca
sırtında bir insan dilimi
taşınır dilden dile
içimdeki özne
dağılır evrene
'ben' diyorum
karıncanın dilinde

mart iki bin on bir

Özer AYKUT

GİTMEKTEN İYİ

Ne bozar yalnızlığını
Leylak perdenin hafifliği
Bu olacak, başkası değil
Savsak, tırtıllı bir perşembe sabahı
Yarılmış bir teker
Hurdacının arabasından
Alıp avucunun içine

Uzaklara fırlatıyorsun fazlalığımı
Bu mu böylecek bir başnalığı?
Ama değilsin, biliyorum
Bu değilsin
Bu ruhun, bu odanın biçimi değilsin
Ahşap bir orgun köşebentleri
Takılıyor sesine
Sakin bir ürpertiyle
Çeviriyor notaları Mozart
Senin zamkın da bu zıtlık
İçinde bir şeyleri kırmak istiyorsun
Sevinç yapışmayacakların ilki
Müphem ise Meryem'in
Adanın sakini, buranın görüneni
Varıp bir kavşağa dinlenesin
Yalnız ışıkları olan bir koydan
Kuşları uğurlayan zeytin gibi
Zokanın aklından korkmayan balık gibi
Önce usul sonra kocaman
Yutasın zaman denen yemi
Unutup uzakta saçlarını
Tırnaklarıyla ayıran
Işığı görünce elime kaçan
Dipli bir kutu böceği gibi
Önce kendine küsesin sonra kalbine.

Mehmet RAYMAN

YOL SARMAŞIĞI

çay bardağında
bir sürü çöp
kimi uzun kimi kısa
rengini bırakmış
sıcak suya

gün geçmesi
çağıl çağıl akan dere
bir sevgili ayarla
dağların gölgesi içinde olsun

aşk demdir
yazını kışını toplar gelir
doğurur çocuğunu
sabah güneşi çizer
sarmaşığın yolunu

Abbas KARAKAYA

BİR KAPISI YALNIZLARIN

Kelimelerin bir kapısı da ben olayım
Sözlükleri havalandırır, konuşurum bitkilerle
Ağaçları aratmaz bir geçmişten geliyorum
Beni de eğdi büktü yalnızlık
Bir ormana çıktı yolum sonra
Tanıdım yolda S harfini yakından
saygı ve sabır ve sevgi ve de seks

Elimde bir abaküs ve bir de nereden
geldiğini bilmediğim A harfi: aşk
Bonservisim kötü değil, işlerden
atılmadım, ben sevemedim onları

Yeniden başlamak için geçerli ve çok şey yok elimde
"Kim o?" diyen bir ses olsam kelimelerin kapısında...
Zehrimi akıtır, belki ışık olur yükselirim de
İnerim uğultusu dinmeyen şehre mavi bir arslan gibi
Ve geceleri, bir kapısı da ben olurum yalnızların belki

Ozan KAÇAR

UYKUMRU

asma bahçelerinde üzüm hırsızlayan tilkiler
ağız yordamlarıyla nasıl kör çiğnerler korukları
dilleri ekşir tam üç gün, açlığın hangi hayvanda depreşeceği
bilinmez, sizin üzüm kemiren tilkileriniz olmamıştır
bu muhakkak, benim de olmazdı ya o kızı geç vakit
bahçelerde bulmasam.

ne şekiller çizsem uyku gelir bükülür gece
belleğime nesnelere türettim sıkıntının dip
köşelerinde, önce kumru kuşlarını sevdim
gagalarını karanlık saatlere ayarladım
gagaları: yelkovan
kanat yerine uykuyla uçurdum
kadın ve tilkilerin cennetine

çocuklarla uçtu uçtu oynayacak kadar güzelleştim
benim hep uykumrularım uçtu, onların serçeleri
düze çakıldı.
bu yüzden uykumruların diz yarası olmaz benim
bu yüzden çocuklar büyük kadınlarla üzüm yiyemez

ben tane tane dişlerim şaşarsın, ağzım: akrep
dip dalıyorum denize bahçe ve kumru sessizliğinde
acayıp gergin kanat ağrılarım. güneş ezberimi bozuyor
toprakta çiğ ıslaklığıyla kalkıyorum
ne kumru
ne uyku
ne uykumru kalmış.

Tilkiler yine gelecek nasılsa asmalara diyorum, takmıyorum.

Mayıs 2011

Ecvet Emrah GÖKTAŞ

AYŞEGÜL K. ANAKİN

kadınlar acımın bağımlı değişkeni
onlarsız kalbim dört beş sene geriledi
antiklinal bir dağ oluşturdum hep porno film karakterleriyle
hadi yapabilirsiniz,
bu haldeyken polise ispiyonlayın beni

kadınlar kadınlar içip durdum bu mevsimde ankarada
ya da şair dostum “kapkara bir amkara” mı deseydim
ve son damlalarını silkeliyorum onların
dizilin artık karanlık sözcüklerim

her mart sizden bir hatıra avuçlarıma
ki avuç içlerime atılan usturalar
iz bırakmazlar
gün görmüş bir masanın üzerinde
annem bekâretimi ütüler
ve intihar eder tüm balıklar
sekiz mart sabahında

oysa ben ne çok porno başlıklı
şiiir biriktirmişim sakallarımda

Alper BEŞE

KİRMEN VE DEĞİRMEN

sarkıtp halatları ürkek serçelerin göğüne
kirlî bir yazıyı silmeye durmuş
elinde eğri bir fırça
parça parça kürküyle rüzgârdan kaçan
çok odalı bir karanfil

gözbebeklerimin içinde
burçlardan doğan bir sararma
kursağımda kepenkleri kapalı bir içkievi
örtüleri kanatılmış masalarda
ufalanan düşlere üç öğün gizli servis

inceliği yaseminden ödünç gibi eğreti
sivri yapraklı defterlerde solgun adım
her öğlen söğüt gölgesinde çözülen
lime lime bir sır bıçak artığı

aynalardan aynalara geçilen bir düş
selin öte yakaya vurduğu kırçıl tilki
noktalama sınavından beklemeli
dilini öğütmüş eğirmiş aklını
antik bir borcu ödemekten gururlu

Melike ŞENYÜKSEL

KIŞ

uzunca bir koridordu kış
bahçeleri çamur ve usanç
ve yaprak cesetlerine bulanmış
kibiri aşkın
az gittim
zeytin ağacının kederine
bulandı elim
uz gittim
incirin masalı caz
hicaz üstüm başım
bir ağaç gölgesiymiş
unuttuğum
dere tepe düz
gittim sonra dönülen zamana
iki kaygı arası
bunca uzunmuş
gitmek
gitmek: yüzümde bir kadın
geçildikçe kıyısından
kanayan kent
gitmek: bildik bir yer gibi
dönülen şiiir
Sayıkladım bunu
yanık gövdesiyle
küşkün defneye

Yılmaz BOZAN

ACININ KİRVELİĞİ

Zaman içindeki yerimi kazır
Yeryüzünün giydirdiği kötücül kalıtımla
İki hayatın uçurumunda bir hayat
Rüya faaliyetlerimin sonuna gelinmiş
Teyit edilemez yarına inanırım
Tümör acının kirvesi
Alevini, cinnetini sona saklar

Yeteneklerim dahilinde inançsızsam
Gençliği yalanlayan yaşlılıktan
Yaşam yanlış anlamadan ibaretse
Yavaşlamanın sessiz buyurganlığından
Sıhhatin, kaybetmiş amacımı savunması
Mistik inilti

Bilinçli olmanın bedeli acıyla ödenir
Olacak olanı tanı arzum
Reçetesiz yazılır her hastalık
Bozulan enerji ilişkilerini
Roman kahramanlarından bilirim
Kumdan ip örmek ölümü bilmemek

KARAYAZILAR 6

Ersun ÇIPLAK

Nihayet 2011'in dördüncü 'El Calassico'su da tamamlandı ve Barcelona, Kral Kupası'nı Real Madrid'e bırakıp, layık olduğu üzere, Şampiyonlar Ligi'nde finale yükseldi. Öyle sanıyorum bu vesileyle sadece Federico Garcia Lorca'nın değil, İspanyol anarşist Buenaventura Durruti'nin de ruhu bir nebze olsun şad olmuştur. Ama unutulmaz bir anı olarak aklımızda illaki kalacak, belki de meslek hayatında ilk defa çalıştırdığı bir kulüpten kovulma riskiyle karşı karşıya kalan José Mourinho'nun Barcelona'ya çamur atmaları. Ne de olsa kolay değil kraldan çok kralcı olmak Alfredo Di Stéfano'dan sonra.

Kraldan çok kralcı olmak, bence üstünde durmayı hak eden bir mesele... Hem statükoya uyumlu davranmak hem de uyum sağlarken çamur sıçratmak anlamında. Bunu açıklarken elbette belli bir hadde kadar ilerleyebilirim; zira ben ne Rıdvan Dilmen'im, ne Güntekin Onay... Hatta ve hatta ne de Banu Yelkovan'ım... Olsa olsa kuru ağzında bir derya yaratmaya meyyal bir ateş prensi (hâşâ, sümme hâşâ), belki, dilini zehir içinde saklayan bir semender ya da meseleye temas etmeye çalıştığı kuyruğunun ucuyla zamanı ölümüne ayarlamaya çalışan bir akrebidir.

Ancak eleştirinin tabiatı gereği sıra bana gelene kadar saatler hayli ilerliyor. Çünkü zehri dilinin altında biriktirmiş ziyadesiyle şahsiyet var piyasada, onların öbeklendiği mecmua da...

Mecmua, evet... "Hangisi mi?" Esas soru buydu elbet... Yavaş yavaş ona da geleceğiz. Fakat öncelikle olaydaki mantığa değinmek gerek. "Önce söz vardı." derler. Yazı dünyasında ise her ne kadar önce söz olsa da esas olan yazıdır. Ve bir yazıda beyan edilenler "sel gider, kum kalır." misali bir etki gücüne sahiptir. Bu nedenle bazı sözlerin ardında bıraktıklarını titizlikle temizlemek birilerine vazife olur. Ne yazık ki bunu yapan kişi sayısı bir elin parmağı kadar... Durumu trajikleştirmeye gerek yok ama. Herkes kendi çevresini temizleme bilincine sahip olsa, oysa ne kadar ekonomik bir şekilde azaltılabilir mesele; bitirilemese de... Bazı yazıların ardından birkaç söz etmemin farz olması bundandır. Çünkü bazı yazılar "...koşu bittikten sonra da koşan at"tır.

Genel temayül oldu demiştim geçen sayıdaki yazımda, hem yazan hem de dergi çıkarıcı isimlere değinmem. Yine öyle... "Ne olacak şimdi?" Devam. Konumuz *sıcak nal* ve Süreyya Evren...

Öncelikle Evren diyelim ve sonrasında *sıcak nal*'a geçelim.

Evren, gündemde bir şekilde yer alan şair, yazar ve editörlerden biri. *Siyahî* ve o macera bittikten sonra çıkarmaya başladığı *sıcak nal*, hafife alınmayacak dergilerden. İlk kitabı *23 Nisan Ağıldı* Mayıs 2010'da Yasakmeyve Yayınları tarafından kitaplaştırıldı. Bu kitapta

"şehirde, oyunun kurallarını duman koyar
ormanda yeşil"

gibi güzel dizeler de var;

"içevurumcu seksist bir sesim en fazla"

gibi zorlama dizeler de. Bu şiirlere baktığımda dikkatimi çeken en önemli şey ise şu: Evren, didişen bir şiir yazmaya çalışıyor ama fark etmiş midir bilemem; önünde, engeller karşısında kendini beklenti yarattığı kadar yenileyemeyen bir

İzzet Yasar duruyor. Evren'in şiiri gelecekte nereye varacak, ne yöne evrilecek? Merak ediyorum doğrusu.

Şimdi esas meseleye, yani *sıcak nal*'a geçebiliriz.

Kapıya asılmayacak *sıcak nal*, (ki ne bir uğura ihtiyacım var ne de bir tumarlı sipahiyim) iki ayda bir güzel, terli bir atın ayaklarında geliyor masalarımıza bir yılı aşkın zamandır. Hâl böyleyken bazen çamura batmış bir halde bulmamız da elbette kaçınılmaz. "Gülü seven dikenine katlanır!" denip geçilebilirdi; ancak, bu sefer mümkün değil. Ne diyor Hıncal Uluç; "Ben kırmızı çizginin ötesinden konuşuyorum." Evren, Uluç gibi bir kırmızıçizginin ötesinden konuşmuyor ama. Aksine *sıcak nal*'ın ilk sayısındaki sözleriyle asıl kendi kendisiyle çelişmemek için aşmaması gereken bir sınırı aşıyor. Bundan sonra sarf edeceğim sözlerin gerekçesini işte bu girişimi oluşturuyor.

Gözden kaçırmış olanları düşünerek hatırlatmam lazım. Evren, *sıcak nal*'ın ilk sayısındaki 'Takip' bölümünde yer alan 'Neden Kekeme?' alt başlıklı değinisinde söze şöyle başlıyor: "Taşra şiir dergiciliğinde yeni bir evreye girmiş durumdayız." Hım, demek öyle, demeden önce takip eden cümlelere bakalım. Ola ki yanlış anladım; neden olmasın. "Kendi küçük grubunu asla var olmalarını sağlamayacak bir şekilde var etmeye çalışma amaçlı taşra şiir dergilerinin yerini söyleyecek sözü, tartışacak konusu, argümanları olan bir dergi tipi almakta. 'Adanalı' *Karayazı* bunlardan biri." İşte şimdi oldu.

Evren, ikinci cümlesi ile ne demek istediğini açıklamaya çalışırken, ya kaş yaparken göz çıkarma amacında ya da gerçekten ne dediğinin farkında değil. Mesele elbette sadece *karayazı*'yı küçümsemesi değil. Söylediklerindeki dil-altı mesaj, asıl kendi düşünce yapısıyla çelişiyor. Yaptığı hatanın farkına varmış mıdır? Bilemem. Eğer vardıysa, gereken açıklamayı yapmak için epey zamanı vardı. Ancak hâlâ bir tepki görmediğimize göre, sonuç olumsuz. Her neyse...

Evren'in sözlerinin basit bir okumayla *karayazı*'yı olumladığı düşünülebilir. Ancak dikkatli bir okur, bu sözlerin tam tersi bir anlam ürettiğini kolayca fark eder. Evren, oturduğu yerden dergileri konvansiyonel algıya göre tasnif etmekten başka bir şey yapmamıştır oysa. Bu, gayet net bir şekilde bildiğimiz ve sıklıkla değindiğimiz 'iktidar hastalığı'na yakalandığının göstergesidir. Sergilediği semptomlar, karakter özelliği mi demeliydim yoksa, buna işaret etmektedir.

Evren'e göre;

1- *karayazı*, bir taşra dergisidir.

2- *karayazı*, taşra dergiciliğinde yeni bir evrededir.

3- Taşra dergiciliği yeni bir evreye girmişken, Evren (bu değinide dünya onun etrafında dönüyor zaten) durumu izleyebilecek ve tanılayabilecek ayrıcalıklı bir konuma sahiptir.

Dileyen daha da çoğaltabilir. Ama bence şimdilik bu kadar yeter.

O halde şimdi sormalıyım: Sayın Evren, 'taşra' nedir?

Bir gün olur da yazar belki diye düşünse ve bu sorunun cevabını bekleyedururken, biz, meselenin düğümlendiği asıl noktaya yoğunlaşalım. Günümüz Türkiye şiir ortamında şiiri gerçekten dert edinmiş, platform dergisi olsun, tavrı dergisi olsun, kaç dergi adı sayılabilir? Ama daha öncesinde şunu da sormam şart: Türkiye'de yayın hayatını sürdüren dergilerin kaç merkez olduğu iddia edilen yerde, kaç taşra kabul edilen yerlerde yayımlanmaktadır? Bir derginin merkezde çıkması, onun taşralı olmadığı anlamına mı gelmektedir? 'Taşra' ya da 'merkez'i haritadaki konumuna göre mi

KOMİK VE HÜZÜNLÜDÜR AŞK

düşüneceğiz; yoksa dergiyi çıkaranların zihniyet yapısı ve paradigmasına göre mi tanımlayacağız?

Sayfalarını, herhangi bir şair/yazarın yayımladığı kitabın kapağına belirli bir işgaliye bedeline göre ayıran; kurdukları paravan yayınevlerinde yayımladıkları kitapların şair/yazarlarıyla yapılmış söyleşilere ve bu kişilerin en yakınlarındakilere hatır gönül ilişkisiyle yazdırılmış yazılara parselleyen dergileri hangi kategoriye dâhil etmeliyiz?

Belirli bir abone sayısını yahut da reklam gelirini temin ettikten sonra belirli bir yayıneviyle 'protokooperasyon' ilişkisiyle yayın hayatını sürdüren bir dergi editöründen bu sözleri duymak gerçekten esef verici. Bu noktada elimizi almımıza dayayıp, bir zamanlar müstakilen epey itibar gören, lakin *yasakmeyve*'ye ek olduktan sonra, benim nazarımda, bütün ciddiyetini yitiren *karakalem*'i düşünelim.

Evren'in *Siyahî*'nden sonraki girişimi acaba nereye varacak? Bir tavır dergisi çıkarmak mı dert, yoksa afili bir isimle bir mühlet piyasa yaptıktan sonra ortadan sonrasızca kaybolmak mı?

William Shakespeare'in *Fırtına*'sı birçok uzman tarafından onun en önemli eseri kabul edilir. Eserin açık ya da örtük izleklerinden biri de dönemin şartlarına uygun bir şekilde bir 'barbar' (Kaliban) ile bir 'medeni'nin (Prospero) etkileşim örüntüleridir. Elbette bu etkileşim örüntüleriyle ilgilenenler bir şekilde, şimdiye kadar tanışmadılarsa eğer kolonyalizm ve postkolonyalizm kavramlarıyla tanışmak durumundadır.

Dönüp yeniden bakalım Evren'in taşra ve *karayazı* bahsindeki sözlerine. Bu sözlerde açık bir şekilde bir tasnif çabası sezilir. İşte post/kolonyalist bir paradigmanın baş gösterdiği nokta. Hem de konvansiyonele ve statükoya başvurarak. Aynı zamanda kendini taşra'nın hareketlerine, dinamiklerine tanı koyma ayrıcalığına sahip biri olarak, konumlandırması nedeniyle, iktidar kurumunu yeniden üretir. Sürdürür demek daha doğru olur aslında.

Öyleyse şu aşamadan sonra Süreyya Evren'i, 'Prospero' olarak adlandırmamızda herhangi bir sakınca olmadığını söyleyebiliriz. Ama bu noktada şunu vurgulamamız şart: Bizim Bay Prospero'muz, kendi asil yüzünü anarşizmin kara bayrağıyla gizleme ihtiyacı duymaktadır, daha rahat olmak için. Keser döner sap döner yüzdeki maske düşer.

Fırsatını bulduğu anda Bay Prospero'nun, çok rahat bir şekilde, bizim iktidar ya da merkez olarak adlandırdığımız bir kurumla ya da statükoyla, konvansiyonel algısı ve paradigması marifetiyle uzlaşmaya vardığı görülmüştür artık.

Bu anlamda Enis Akın'ın, Türk şiirinin kimi isimlerini psikanalizin terimleriyle elden geçirdiği *Kekeme Türk Şiiri* başlıklı kitabına odaklanmamızdan duyduğu memnuniyet ve fakat layıkıyla odaklanamadığımızı dair ifadelerine şöyle bir cevap vermemiz mümkün: Lütfen Bay Prospero, konusu psikanaliz olan bir dosya hazırlayınız ve bu dosyada da *Gündelik Hayatın Psikopatolojisi* ile retorik'i ilişkilendiriniz. Bu, size kullanmış olduğunuz ifadelerin örtük mesajı konusunda sınırlı da olsa bir içgörü kazandıracaktır.

Sürç-i lisan ettim sayılır belki, sayılsın. Ya da dilim kemiksizmiş, olsun. "Affola" derim maksadımı aşan ifadelerim için. Ben üsluben bir hata ettimse de ki mümkündür, gerçek fikrimi beyan ettim. Zat-ı âlileri ise üstünü örtmeye çalıştığı gerçek niyetini açığa vurdu.

Temyize lüzum yok!

Artık rahatlıkla Şampiyonlar Ligi finalini izleyebilirim.

karayazi.editor@gmail.com

dışarda yüz yüze bakan iki ayna: sonsuz çoğalan ve gittikçe dibi görünmeyen en güzel uçurum

kolay değil kimi sabah düşümde yonttuğum mermer geceden seken mermi çekirdeğiyle uyanıyorum ağzımda ıssızlığım anlaşılmasın diye eşyanın camdan çarşısına çıkıyor daha söylerken yüzümde eriyen sesler giyiyorum aklımlı renkli gösteren elbiseler şeyler: sensiz güzel olduğum ne çok yalan var

olmadığın yerde görüntü kuru bir gürlüdüdür birbirine kalabalığım diye bağırın kurbağaların kenarında çoktan kaybolmuş göl üstelik bir gölle çekilmiş fotoğrafım yok benim

ağaç cesetleri üstünde büyürken şehirlerimiz abartılan apartman toplantılarında merdiven boşlukları yok sayılan boşluğumuzu doldursun diye duvarların aklına astığımız günü geçmemesi gereken faturalar ama her gün ertelenen aşk sonra küçük kanatlarımız olsun diye kirpiğimizden kırptığımız kuşlar ve düzenli solmak için içimize kat'landığımız ev sustukça ağzımıza gürlütyü duvar diye ördüğümüz

sen uykuda titreyen sırtına ince bir gece giyiyorsun ben burada içimi şeffaf gösteren harfler ama seni görünce unuttuğum ne çok lisan var

sonra bir yaprağın düşerek yıprattığı yeri öpüyorum yüzünde durdukça başı dönen bir kuşu kanatlarına hatırlatıyorum belki bende yükseklik korkusu yüreksizliğimden yoksa ağzı yalnız otopsiye açılan yaşadığı şüpheli bir şair miyim ya da babasının sırtındaki yüke öykünerek büyüyen çocukların kalbine tuttuğu tüfekse aşk: ilk vurulan ben olmalıyım düşmanı yanlış belleyen mermilerin ağzında patlamaya hazır bir avuç saçma sapan kalemle gerilmekse aşk ille ellerim kâğıda kader derken kalbime konmuş bir serçeyle ne diye savaşıyım

hangi eve kapılındıysam sana açılması eksik duvardım: içimde kalan çocuğun bir tomar kilidi denediği içinde her gün mutluluktan öldüğümüz vahşi bir şehrin sokaklarına her sabah evcil bir bıçakla çıktım kanarsam kimseye batmasın diye ve insanların arasından geçerken birbirimizi o şehre: kestirmeden

seninle vakti gelince zulada tuttuğumuz bir saatin kolumuzda altın vuruşu ama çocuklar fısıltıyla ısıtılmış evlerde mutlu ve sıcak yaşasın diye şimdilik lacivert burunlu palyaçolar

komik ve hüzünlüyüz olan biten bu: yenilsek de sevişerek çekiliyoruz evlerimizden

OLMAK SANATI

Sarıkamyşdanız
Çivit mavidir göğümüz
Süphan'dan ince bir çizgi ile sıyrılır
İbrahim kokar buram buram
vadi boyu çanççekleri ve kardelenler
Ekin gövermez toprağımızda
Toprak avuçlarımıza kar kınası
Nefes dökeriz yaşamaya
Sarıkamyşdanız. Dirimizle ölümüzle
aynı toprağa yatarız. Ekmeği
kırk bir türlü çekeriz taştan
kayadan. Kar yağmaz yaylamıza
dökülür balya balya. Güneşi
çıkartırız gömdüğümüz tepeden
Ne zaman istersek o zaman sökün eder
kuzgunlar bahtımıza. Doru kırsrağımız
süzer kanatlarını ecelden
Sarıkamyşdanız, kalanı
yaşarız
Neden olmasın adımız bir
olmak sanatı?

2011

HAİKULAR

I
Kül eşğinde
yaşlı bir martı konar
bileklerine...

II
Söğüt yamacı
nehir yeşilliğinde
iklim;bir sunak...

III
Yıldız divanı;
ateş söylencesinde
diri bir sudur ...

IV
Bir kaplumbağa
kabuklu ve yalnızsa
direnir dağa...

V
Güneş yüzün bir
anason neşrederken
ağlar yalvaçlar

KARABATAK

1.
Bir haziran soluğu
matemli gece, ıslak tütün rehası
ve ceviz ağacının yaprak hışırtısı
dallarında ürkek serçe çırpar
yazgısını rüzgârın koynuna
2.
Kaldırım boyunca misket oynayan çocuklar
reçelli ekmekleri var, yüzleri kir pas
akşam ezanı eve dönüş
telkinine sadık yaramaz çocuklar
lastik toplarına diken battığından bu yana
toprak sahayı mesken bilen çocuklar
3.
Tek tek selamlaştık deniz üstünde
uçuşan delikanlılarla
fecre yakın, çözüldü halatları
balıkçı teknelerinin
ve kozasından çıkmayı
bekleyen kelebekler gibi
sevindi deniz
4.
Akşam olur yeniden
deniz çocuk, tekneler kayıp
bense karşı kıyıda
yaralı bir karabatak
çırpınıyorum dalga üzerinde

GüZeL!

Sokağın ucunda bir yeşil düştüm
İncecik elleriyle kadife bir süt dili

Sokağın ucunda yeni bir düştüm
Gözlerime eklenen fesleğen parıltılar

Sokağın ucunda ne güzel düştüm
Çocuk yüzüm adının hecesine takıldı

Sokağın ucunda şöyle bir düştüm
Ağaçlar ürpertiyle yüreğimde tanrılar

Sokağın ucunda öyle bir düştüm
Kuyum benim suyunum ört göğe gözlerini

Sokağın ucunda ben sana düştüm
Gözlerinden teninden can vermede sokaklar

Kırklareli, 12.12.2010

ATONAL SEDALAR

Prelüd

Posta trenlerinin lirik yalnızlığından tutunuyor
Kandahar'da kanla yazılmış
Beyrut'a hiç yollanmamış bir tünel
koyusu betik seni düşünüyor yollara.

Yüzün usul yağar kar aydınlığıdır
kalsın, kuz yerinde uğultusu
ağaran Erzurum geceleri bir ağır intihar
ağar göğün yüzüne ince seda

*“Erzurum'da bir kuş var
Kanadında gümüş var”*

Hüzzam şapkamı giyindim göğe yitimler çoğaltan
som levhalarından sokakların. Yürüyen bir kendi,
durmasız. Bekleme salonlarından o sonul
sonralara. Bir bunu bil—anla
vaktin gitmek ufkuyla yaslanmakta

(Otobüslere diyor çağıl ses köhne otobüslere
Yedi kapılı Thebai'den yedi tepeli Konstantiniye'ye
Bir celi sülüs harf: Narin|Sin
Henüz boylanın tayın dişil yüzünde)

L a r g o d e s o l a t o

[onmaz uykuya uzandım toprak döşek
yok—ölüme kuruyorum saatimi
zarif giysiler kuşandım geceye saçlarımdan
yakarır lied'ler varıyor Allah'a.
Sesin tiz dualar yankısı yoksul çocukları düşürür
gibi ayazla sokaklara titreyen eğilen sesin soluk ve gidimli]

Kuşlar toplanıp gitti erguvan tenli gecenin
meş'um ülkesine ve dağıldı sinema salonları
Ölüm nicedir tavsamış bir edimdir artık
Saygılı gözlerin bunu anlatır
Boynumun vurulacağı ak sunak
Olursa ellerin Endülüs'te sütunlar boy verir
Kün emriyle bir efsun zaman ☞

Bu satırları okuduğunda çıkmış olacağım yola ben
diyordu Enis. Varışsız bir yoldayım sen bu satırları okurken,
'gitsen de bir kalsan da aslında' kışkırtıcı olan
ilençli iki çizgi durağan. Hantal marşandiz ağır
ağır deviniyor traverslerde
tirşe örtüleri ve her şeyleri bir kenara atma eşliğinden
geç, ölgün adımların duldası— son kere sessiz
bu İzmir'den bir hakan ismail geçti; geçer
Sedasız

*“Erzurum'da bir kuş yok
Kanadında gümüş yok”*

ORİGAMİ / AĞIT KATLAMA SONATI

Trenleri yağmurla gelen kasabanın
kuru gölgeli evlerinde düşürdüm elimi
aksak bir frenin saatinde
düşünceler mezarlığını okurken bun ve mut
arasında tanısı konulmuş bir ölünün maun reçetesi:
yazgıyı dinlemek için tok alın derlerdi
sabahı öğleyi ve akşamı
sus ile bastırıp yaranızı
bir oğlun alkollü sancısına

doğaya üç kez düşerdi burada çığ
dimağa otuz üç kez
kaç ekinoksu kutlardık merdivenlerin
yaşlanma seansında
sigaranın dudakları içtiği istasyonda
bakış açılarını istiflerdi nikotin
ufka uğramış yolcularıyla dumana katarak pozu

bir arap kırsığa binmiş gibi uçuyordu demir
kataristan'dan sarkıyordu kadınların
bileziğe kesen ince dilekleri
birkaç sümüklü çocuk, üç beş ergen fotoğrafı
zamanı tartaklayan bir oyun fitiğinden muzdarip
oldukları söylenebilir ki ciddiyet iğreti durur bir çocukta

gerdanlık takmış bir yosmaya flaş patlatırdı banknot
vesikalıktan anlayan adamların deklanşöründe
ama tren fark etmezdi bunu: o kendine yolcu

altımda habersiz bir idrak kaçırmasyiken
paçalarımdan akan kasabanın bulutları
yağmurla beklenirdi o fotokopi
akordu yapılmamış teselliler resmi
'küçük alışkanlıklar nergisi'nde
bir çocuktu h/ergülen

kasketini çoktan atmış ağaçların oflanması
operasyonuydu Kasım'ın
rüzgâr en çok Kasım'da severdi çünkü neşter tutmayı
ağır ve sağır narkozlarında hayatın
origamisiydi hüzün: ağıt katlamanın ustası

sirenleri ıslak kâğıtlara çizilen kasaba
daha ne kadar bekleyebilir dağların
modası geçmiş bir İstanbul getirmesini?

DÜNYA ŞİİR GÜNÜ'NDEN ŞİİR OKURU'NA

Kemal GÜNDÜZALP

Dünya Şiir Günü kutlanmaya başlayalı kaç yıl oldu, unutmuşum, birden anımsayamadım. Oysa daha dün gibi. Ah, şu bellek! Boşuna: “*Hafızayı beşer nisyan ile maluldür*” dememişler, bir yerlere bakmak gerekiyor, anımsamak için. Tarık Günersel ve Gülseli İnal’ın önerisiyle 1996 yılında başlayan süreç, UNESCO’nun 1999 yılındaki bir oturumunda kabul edilerek, 21 Mart’ta kutlanmaya başladı. Başlangıcı saymazsak, “resmen” on iki yıl olmuş.

21 Mart’ın bir özelliği var, gerçekten önemli bir gün bu anlamda: Daha önce Irk Ayrımıyla Savaş Günü, aynı zamanda Newroz, ilkyazın başlangıcı olduğu için de orman haftası ve öte yandan gün-tün eşitliğinin gerçekleştiği tarih. Dünya Şiir Günü’yle birlikte dört ayrı anma ya da kutlama gerçekleşiyor dünyada ya da yeryüzünün çeşitli bölgelerinde.

Her 21 Mart’ta, yani Dünya Şiir Günü’nde bir ozan tarafından yazılan bir de dünya şiir günü bildirisi yayımlanıyor o günden beri. Bunun erekları arasında, şiirin ana dilinden başka bir dile çevrilmesinin güçlüğü yer alıyor. Ayrıca şiiri öğretmeyi, yazmayı, okumayı, çevirmeyi, yayımlamayı, sonuç olarak tanıtıp yaygınlaştırmayı amaçlamaktadır.

2011 yılında Dünya Şiir Günü bildirisini Sait Maden yazmış. Başlığı da ilginç bu anlamda: “*Şiirin Dip Sularında*”. Ne kadar güzel, ne kadar anlamlı bir başlık. Öyle sanıyorum ki her yıl yayımlanan bildirisini okudum, hepsinden şu ya da bu biçimde etkilendim, ama bu yılın bildirisindeki o dibe dalış beni derinden etkiledi. Ozanlığımı akılda tutarak yazıyorum, Sait Maden her şeyden önce usta bir şiir çevirmenidir benim için. Çok ilginç, bunu da bilmiyordum, ama Sait Maden tam altmış bir yıl önce, 1950 yılında Varlık Yayınları’nın düzenlediği çeviri şiir yarışmasında birincilik ödülü kazanmış. Ozanın adı Baudelaire ve şiirin özgün adıyla “*Moesta et Errabunda*”. Kişisel bir not olabilir, ama çeviri şiiri sevdiysem Sait Maden çevirdiği için sevmişimdir önce. Benim için bu çok özel bir durumdur. Bu nedenle kötü çeviriyle şiirin daha da “kötü” durma düştüğünü düşünüyorum.

Onlarca ozandan (Paz, Cendrars, Neruda, Lorca, Montale, Aragon, Éluar, Perse, Mayakovski, Baudelaire) ve yeryüzü dillerinden çevirdiği güzelim şiirlerin ötesinde, insanlığın beş bin yıllık şiir birikiminden derlediği *Şiir Tapınağı*, yeryüzü insanlığının kalıtı olan tüm kültürel birikimden beslenmeyi ilke edinmiş birisi olarak, benim için vazgeçilmez bir “hazine” değerindedir. Yine dünya halklarının şiirlerinden yaptığı *Yeryüzü Şiirleri*’ni de bir tamamlayıcı olarak bunun yanına koymak gerektiğini düşünüyorum.

Bu yazıda Sait Maden’i tanıtacak değilim, bence en azından ozanlar ve şiirle ilgili herkesçe çok yakından bilinen bir addır. Zaten “*Şiirin dip sularında*” gezinmek isteyenler bu ada, yazdığı şiire ve en çok da çevirilerine uzak ya da yabancı kalamaz, kalmamalıdır derim. Ancak 2011 yılında

yazdığı Dünya Şiir Günü Bildirisi çerçevesinde kendimce önemli bulduğum bir iki konuya değineceğim.

Her ozan kendine sormuştur serüveninin bir noktasında: Niçin şiir yazıyorum ve yazdığım şiir ne işe yarıyor? Hatta kim okuyor yazdıklarımı? Ancak günübürlük yaşayan insanların yaşamına şiirin girmediği de bilinen bir gerçek galiba. Yani şiir bazı hayatlara dokunmadan geçip gidiyor çoğu kez. Bu nedenle: “*Günübürlük insan için (...) sözün, sözcüğün iş görür hiçbir niteliği yok.*” demiş Sait Maden bildirisinin hemen başlangıcında. Şiirin bugünkü durumuna bakıldığında insanların büyük, hatta çok büyük çoğunluğunun günübürlük hayatlar sürdüğünü düşünmeden edemiyor insan. Kuşkusuz her insanın yaşamı bir evrendir, ancak denebilir ki bu anlamda, şiirden yoksun kalmış insanların yaşamları birer küçük evrendir ancak. Oysa “*bir evrendir şiir,*” diyor Maden, küçük evrenleri aşan bir şeydir bu, en azından: “*Kendine özgü bir evren kurma*”ktır.

Şiirin dille ilişkisi göz ardı edilemez, hatta bir dil olduğu çok söylenmiştir. Başka dil diyenler de, doğru ya da yanlış “üst-dil” nitelemesi yapanlar da olmuştur. Ancak günlük dili aşan bir dil olduğu bilinir. Bu çerçevede Sait Maden’in; “*Dil içinde yeni bir dil kurma*”yı öncelmesi, şiirin gerçekliğinin ötesinde masalsi niteliğini de vurgular gibidir. Çünkü bu dili kurma sürecinde olası “engel”lerin; “*doruk*”, “*uçurum*” ve “*deniz*”in aşılması gerekiyor. Bu engeller aşıldıktan sonra “*sevgili*”ye kavuşmak mümkün hale gelir ancak. Masal bu işte!

Sait Maden de bir ozan olarak bu engelleri aşarak bir noktaya varmıştır. Peki ne kazanmıştır bundan? “*Birçok şey: Günlük yaşamın, sıradan yaşamın, ıvr zıvr ilişkilerin çürük ipliğiyle örülmüş yaşamın dışında, gökkuşakları, ışık yağmurları, mutluluk denen kavramı bin bir renkle süsleyip somutlaştıran bir bakış sağladı bana. Daha ne olsun!*” Galiba hepsi bu. O yüzden ozanların çok da dert yanmamaları gerekiyor; kazanılacak asıl evren bu olmalı. Ötesi can sağlığı.

Her ay genellikle ulaşamadığım, dolayısıyla okuma şansımın olmadığı birçok derginin ileti ve duyuruları gelir. Nasılsa okuyamıyorum, bari içinde neler var diye bakar, sonra doğallıkla silerim bu iletleri. Bazı durumlarda ulaşabilirsem o dergilerin peşine düşerim. Çoğu kez de olumlu sonuç alamam. Tam Dünya Şiir Günü Bildirisi’ni okurken, e-postama bir derginin iletisi düştü: *Mühür Dergisi*’nin Mart-Nisan sayısının duyurusu. Derginin eki olarak verilen “seçki”nin başlığı dikkatimi çekti, çünkü Sait Maden’in bildirisinin tersi gibi duruyor ilk bakışta: “*Şair Dağın Doruğunda*”. Dolayısıyla “şiirin dip suları”yla, “dağın doruğu”nu yan yana koydum. Biri şiiri öncelerken, öteki ozanı sanki. Doruk ve dip, ozanın işi zor.

Bunu kendi haline bırakarak derginin içeriğine baktım, bir soruşturma konusu var, on yedi ozana “*şair, seni kimler okuyor?*” diye sorulmuş. Konu ilginç, dergiye ulaşip denemem isterdim, ama zor gibi. Daha önce başarısız bir denemem olmuştu, merakımı gemleyerek, vazgeçtim. Dergi’nin sunu yazısındaki birkaç cümleyle yetiniyorum: “*Okurlarımız var, sanıyoruz. Sahiden varlar mı?*” Gerçekçi olmak gerekiyor, şiiriyle ya da adıyla öne çıkmış birkaç sayılı ozan dışında kimsenin pek okuru yok gibi. Elbette öteki ozanları saymazsak. Günübürlük yaşayan insanlar ozanların okurları olamıyor çünkü. O nedenle değil

OTOBAN

her salı pazartesisiden sonra gelmez
kimi zaman her gün salıdır/ ağzımı asarken pencereye
tüm ağızlar otobandı

dilim söyleyince “ r “ harflerini atladıklarımın telafisini
kıldım

iki kez geçtim gölgemin önünden
hecelerimde kıvrımları vardı sesimin
mavi bir öksüz hevesiydi ökse otu
bense yorgun bir çalı

terleyince sırtıma konan havluda kaldı düşlerim
tuzlu bir göçtü hazzın ziyafet sonrası edimi
tutkalla tutturdum yırtık dilimi ve kıvrılan yanlarımı
ataçladım

şimdi/ derimi yüzüp
kirlî çamaşırları yıkama vakti

“müşterileri”, okurları bile yok birçok ozanın. Ayrıca Ece
Ayhan’ın sözlerini anımsarsak, “*okur velinimet değildir*”,
demek ki müşteri de olamaz. Aman, zaten olmasın da... okur
olmadıktan sonra.

Başka sözler de var sunu’da. Ama ozanların “yitik
okurları” bulma şansları da verili koşullarda kalmadı gibi.
Çünkü şiir, “okur” olması gereken insanın yaşamında yer
almıyor. Olası okurun beklentileriyle, ozanın beklentileri
nicedir örtüşmüyor. Şiirin gittikçe bir “azınlık sanatı” haline
gelmesi, dolayısıyla “seçkin” bir kitlenin (ozanların) ilgi
alanı içinde kalması, aranacak okur bırakmıyor çevrede.
Oğuz Atay, yaşadığı dönemde kendi okurunu bulamadı,
çağırıldığı okuru çok sonra, başka siyasal-toplumsal
koşullarda, ölümünden sonra buldu belki, ama ozanların
gelecekte böyle bir şansı olacak mı, o da epeyce kuşkulu.

Bu yıl yeni bir şey daha öğrendim. Açık yazayım,
bilenler ve kutlayanlar olabilir, ama ben bilmiyordum.
Meğer, Dünya Şiir Günü’nün ertesini günü, yani Mart’ın 22.
günü de *Dünya Çocuk Şiirleri Günü* olarak kutlanıyormuş.
Doğrusu bu çok anlamlı ve güzel bir rastlantı gibi geldi bana.
Birincisi büyüklerince (daha çok ozanların ama), ikinci gün
de çocukların “şiir günü” demek ki. Güzel rastlantı!
Türkiye’deki kutlamalar hakkında (kutlanıyorsa eğer) bilgim
yok. Ama kutlanmıyorsa, 2012 yılı başlangıç olabilir! Çünkü
bu da evrensel bir gün. Uluslararası Dünya Çocuk Şiirleri
Örgütü tarafından 1978 yılından beri kutlanıyormuş. Bu
günün kutlanması, bir sorun yumağı haline gelen şiire bir
derman olabilir gelecekte. Bir umut olabilir mi? Dünya
Çocuk Şiirleri günü kutlana kutlana, belki ileride bugün yitik
okur’unu arayan ozanlar, ölümlerinden sonra da olsa
bulacaklardır. Denemeye değer. Ağaç yaşken eğilmez
miydi? Okurunu arayan ozanlara duyurulur.

Didim, 18 Nisan 2011

6 MAYIS

pürler ve kozalaklarla kaplıydı dağın yamacı
zafer davulları çalınıyordu koyaklarda

büyük büyük odalara girdi beton yüzü adamlar
oturdu kara kara masaların başına
açtılar tomar tomar kâğıtları
yazdılar mühürlediler kapkara elleriyle
karanlık, koca bir delikti ağızları

herkes uykudaydı, mum gibi eriyordu gece
ıslak damlar parlıyordu ay ışığında
gizini koruyordu gecenin çiselediği yağmur
derin uykusundan uyandığında insanlar
hayra yordular gördükleri düşü

bir nar fıskırdı günışığının göğsünden
sırtım kambur, hüzünden bir tepe
vahşi kuşların sesleri gelir ötelere
ve onlar
menekşe rengi bir ışık

bırakıp gittiler ardında

bir mayıs sabahı

avluda asılı mavi

bir mendil gibi

gölgeler kaldı gözlerimizin önünde
batan güneşin son yansımasıydı
toprağa düşen tohum ve onur
ve selamlaşan ışık pırıltıları
ve seyrelen saçlarını
sırtımın kamburu kaldı

gün kavuştuğunda kimseler yoktu orada
ağzı köpüklü adamların kanlı gözleri
ve bir celladın gölgesi yapışmıştı avluya

SIZI

gün geçtikçe eksiliyor adımlarımız
sokaklarda yanık yürek kokusu
yetmez iç çekişlerimiz
yaramızı sağaltmaya
görmüyor musun
her pankarta bir güvercin ölüsü

gün geçtikçe artıyor
kişi başına düşen gözyaşı sayısı
çöz artık dilini
celladı olma sözcüklerin
fırlat yüzüne musalla taşını
zalime helallik isteyen imamın
duymuyor musun
her kuyuda bin Yusuf

HÜSEYİN CÖNTÜRK'TEN YÜCEL ULU VE HALÛK AKER'E ORTAK MEKTUP

2.11.1988

Yayın Notu: Hüseyin Cöntürk'ün mektubunun sol sütünü Yücel Ulu'ya, sağ sütünü Halûk Aker'e yazılmış. Ancak ilk beş - altı satırdan sonra, tek sütüne yazılmış, ortak bir bölüm giriyor, sonra yine sol ve sağ sütunlar baştaki gibi devam ediyor. Bu orijinal sayfa düzenlemesini burada yansıtmadığımız için, önce, Yücel Ulu'ya ve sonra Halûk Aker'e yazılmış blümleri aktarıyor; mektupların başlarından beş – altı satır sonra başlayan ortak bölümü de sona alıyoruz. Mektuplardaki ortak bölümün başladığı yerleri de sıra noktalarla gösteriyoruz. –*Akatalpa*

2.11.1988

Yücel:

Şimdi karşımda 09.09.1988 mektubun var, bana 16.9.88'de ulaşmış. Buna, biliyorsun, yanıt vermemiştin. Giderek durum değiş–

.....
.....

mişe benzer. Yaşamda her şeyi aşan bir şey var. Telefonlaşınca mektuplaşma gereksizleşiyor. Yüzyüze geldikçe, birlikte yaşadıkça mektuplaşma da, telefonlaşma da gereksizleşiyor. Ne var ki yaşamda kurduğumuz bu tür diyaloglar yaşamın yalnız bir parçasını oluşturuyor. “Diyaloğa dönüşmeyen, dönüşemeyen yaşayışlarımız”dır, değil mi Yücel, asıl başat olan? Yaşam, böylece, kendisini de aşan bir boyutu da içinde barındırıyor. Diyaloglar ne kadar artsa yine de başat duruma geçemiyor. Eğer diyaloglara “yaşam”dır dersek, ki rahatça diyebiliriz, asıl başat durumdaki yaşama bir meta-yaşam (üst yaşam) gibi bakmak gerekiyor sanki. “Mistik yaşam” da, bir tür üst-yaşamımız gibi görünüyor bana. Biliyorsun “dil”in yanı sıra “üst-dil” ve “öte-dil” sözcükleri kullanılıyor, bunlar seçik kavramları karşılayan sözcüklerdir. “Üst-yaşam” dediğim şey ise öyle değil. Mistikliğin yine mistik bir yolla deyimlenişine yarıyor burada. Seninle bir ortak yanımız, bu mistiklik'i yaşamımızda duyumsayışımızdır. Sen mektubunda mistikleri sevdiğin bir iki levha vermişsin. Bir de “Seher vakti de Doğa da mistik belki, insan gibi” demişsin. Düşündüm, kavrayamadım. Dünyada bir mistiklik bulamıyorum. “Bitkilerin, taşların insan gibi yaşaması, bu arada romantizma olması” kuşkusuz bir açıdan mistik. Bunun tersi de mistiktir, ve ben daha çok onu severim, çünkü panteizm'in bir türü sayılabilir. Seninle ayrıştığımız bir yer de galiba şu: sen mistiklikle az çok huzura “kavuşuyorsun”, sende huzura kavuşma “araması” var. Benim için ise mistiklik bir araç değil. Ya nedir? Ne bileyim ben! Bir çok mistik, biliyorum, beni yanına almaz. Çünkü ben, sırası gelirse mistikleri de matrağa alabilirim. Sen uygar ve yumuşaksın. Mistiklik konusunda seninle bir sorunumuz olmaz. Ne kadar “oyunbozan” da olsam benim bir tür mistik olduğumu sen bilirsin. Sevgiler. Arkadaşlara da. [İmza]

Halûk:

Birkaç gün önce sana uzunca bir mektup yazmıştım. Sen sol sütundaydın. Sağ sütunda Oya Adalı vardı. Gövdede ise Eser'di daha çok. 30 Ekim Pazar günü Bilgin Adalı'lardaydım. Mektubu orada unutmuşum. Elime geçince fotokopisini alıp sana göndereceğim.

.....
.....

Sen Ankara'dan gittikten iki üç gün sonra Bursa'ya Yücel'e gittim. Nahit'ten başka Ramis Dara'yı da tanıdım oldum. Durumdan çok memnunum. Birlikte çekilmiş güzel fotoğraflarımız da var. Nahit, Yücel'in mektubunda yazdığına göre, çalıştığı gazetede Pazar günleri bir sanat sayfası çıkarmaya başlamış. Nahit zaten fırsat düştükçe yazıyor, yayımlıyor da. Ramis ise iki üç yıl ara vermiş gibiydi, şimdi o da yazıya dönmüş. Yücel de, bu dinamik çevre içinde epeyi heyecanlı bir evre yaşıyor. *Varlık*'in gelecek sayısında (ikinci kez) şiirleri çıkacak. Şimdi de eleştirel yazılar yazmak havasına girmiş. Diyor ki “Ali Asker Barut'un üç sevimli şiiri hoşuma gitti... Bu üç şiir üzerine oturup... bir inceleme yapmayı düşündüm.” Barut'tan sana daha önce söz açmıştım. Eline geçmeyen son mektubumda da onun “doğa şiiri” ile ilişkisi üstünde biraz durdum. Bir de Cemal Mukbil denen bilinmeyen bir şairden (1911) alıntı yaptım. Şimdi buraya yeniden alıyorum o parçayı:

Sanki massettiğin teravet-i seb
Besteler leblerimde bir buse

....

Gölgeler titreşir, tekâsüf eder
Atş-ı busemle ellerinde gezen
(s. 56-57)

atş = susuzluk

Burada doğayla yaşam, önce doğa → sevgili → şair, sonra da doğa → şair → sevgili ilişkisi içinde veriliyor. Veriliş de az çok mistik. Bilmem Yücel ne der? Geçmişte pek çok şair doğayla ilgilenmiş. Oysa doğayla yaşayan pek az şair var. En çok rastlanan bir tür belki “doğaya sığınarak sıkıntıları hafifletmek” temine dayanıyor. Fikret'in Mavi Deniz'inin bitişi şöyledir:

Ben bu gözlerle mükedder, âciz
Sana baktıkça teselli bulurum, aldanırım;
Mavi bir göz elem-i kalbime ağlar sanırım.

Barut'ta ve Suat Vardal'da duygulanmaya fazla gitmeden hem de çok sade bir dille (sanki sanattan kaçarak) doğayla yaşamı birlikte sevmek var. Kusurlar da yer yer görülüyor, ama kusursuz denebilecek şiirleri de çok bu şairlerin.

Pirhasan'a gelince, ben de onu sevemedim. Ama Mehmet Taner seviyor. Bu, bizim daha dikkatli olmamızı gerektirmez mi? Sevgiler, bütün Aker'lere. [İmza]

YORGUN BAKIŞLI TAYLAR

Yorgun bakışlı taylar geçer alınımızdan derviş
Kırgın hüzünlü ceylanlar dolar uykularımıza
Ayaklarını seccadesinde eskiten can bazlar
Senin olduğun oyunu sorarlar bana
Bilmezler ne zaman seni görse gözler,
Ben orda değilim ki...

Cesetli bir toprak gibi aşk yüzlüyüz seninle
Bir goncanın suyuna zift katıyoruz el ele
Kaderin buğday alınlarımıza çizilmiş halini
Bıçkılıyoruz tufanımızdan
İhanet, balçıkken özümüze karılan kadim sözse
Tufanımıza bir ihanet gerek...

Sana benzettiğim kelimeleri dilimle tadıyorum
Yanlış bir denize koyulurken ayakların
Bindiğin geminin nilüfer tayfaları ölü
Biz durmadan yalnızız, biz durmadan deli

Ömrümüz bu, çalıları sulayan, dölünü yiyen ömrümüz
Ayağındaki cellat iskarpinlerini, sana tutan ömrümüz

[Yücel Ulu Ve Halûk Aker'e yazılmış mektubun başlarındaki ortak bölüm]

Cöntürk'ün telefonu öyle pek çalmaz. Çünkü Cöntürk kimselere telefon etmez. O gün telefonda Cöntürk Koşay'ın sesini hemen tanıdı. Koşay diyordu ki: "Mektuplarıma cevap vermediniz. Neden?" "Yapma Koşay! Geçen ay sana İstanbul'a geldiğimde ne demiştin? Demiştin ki 'Bak Koşay bana gönderdiğin iki mektup yanımda, buraya getirdiğime göre, yaşamda diyalog kurduğumuza göre, mektupların yanıtlanmasına gerek kalmıyor. Ama yine de mektuplarının bazı yerlerine yanıt isteyebilirsin, şimdi onları okuruz istersen, ben de gerekli yanıtlamaları yaparım!" Aslında Koşay Cöntürk'e bir sürpriz yapıyordu, Ankara'ya gelmişti, ve telefonu da Ankara'dan yapıyordu... Cöntürk o geçen ay İstanbul'da Koşay'a gitmeden iki gece önce Filiz'e uğramış, evde bulamamıştı. Koşay'ı görmezden önce Filiz'in duygusal durumunu öğrenmek istiyor, belki de biraz Filiz'in "müsaade"sini almak istiyordu. Onu evde bulamayınca ertesi gece telefon etti. "Seni bu gece görebilir miyim Filiz?" diye soruyordu. Yüz yüze geldikleri zaman Filiz'in ilk söylediği şey şu oluyordu: "Hani siz telefon etmezsiniz, şaşırıdım." "Mecbur oldum, yarın gece İstanbul'a gitmem gerekiyor, Koşay bekliyor, bu gece de seni evde bulamasaydın..." Ve sonra Cöntürk soruyordu: "Mektubumu aldın mı; sana ve Güven'e yazdığım ortak metubu?" "Aldım, size de cevap yazmaya hazırlanıyordum. Neye geldiniz şimdi? Yazacaklarımı artık yazamayacağım, burada konuşacağız!" "Merak etme, yazmadın diye seni cezalandırmam. En iyisi budur, yaşayarak diyalog kurmak. Yücel'in de mektubuna benim yanıt vermem gerekmiyor, çünkü o beni mektubundan sonra en az iki kez telefonla aradı, uzun uzun da konuştuk. Telefonlar bile mektuplaşmayı gereksiz kılabilir."

RENKSİZ

ah kimindir takip takip uçtuğun o kanatlar,
bağışlanır mı kedersiz, toyluk sence ne renktir,
rengi nedir atmacanın dalarken av üstüne,
gökyüzünden şimşek gibi çakıp geçmek ne renktir?

yazda, yazıda, yabana yazılası toprakların üstüne,
ölüm, ölüm dikilen taş ve mezar ne renktir,
tülbentlerle bağlanası dillerin sakladığı baklalar,
yem olsun kargalara, karga ağzı ne renktir?

eşine, gerine uyandığın uykuların rüyalar gecesine,
eşkin yürüyüşlerle salınan o atların yeveleri ne renktir,
ne renktir acımadan yıkılan hayallerin son kısmı beklemek,
buz tutmuş göl altında kalan balık ne renktir?

her gidişin vurgunsa, her sözün yakıyorsa
sökülmüşse yüreğim, söyle bana sevgili
terk edişler ne renktir?

Ümit POLAT**(U)MUTSUZ ADAM**

(u)mutsuz bir adam derenin dizine uzanır
ruhu dibine çöker cesedinin
lime lime çekilirken zamanın çarkında
kaç kez kıyılır hüzünler
tortusu rüzgârın bağına yaslanır

bir ses akıyor suyun ağlayışında
bu denli çekilmese içler
sızır mıydı sessizlik canına
suskunluğun gecenin karanlığına ezildikçe
doğranacak geçmişin heybesinde her ne yolluk varsa
konacak pusuya yatmış günlerin erzak torbasına

uykusuz bir dere sızır vadinin ağrısından
koyunun yanması yatağının gizinden olacak
(u)mutsuz bir adam vadinin sırtına uzanacak
zifiri uzaklığa yatmanın sebebi
hayalinin soğukluğundan donmuş duracak

üşümüş bir düş (u)mutsuz adamın toprağına kazınır
sereserpe damlar toprağın gölgesi ruha
serabın yanıp sönmesi özlemin yaşlılığından olacak
adamın hayali mesafedeki metafiziğe kazınır
insanın mutsuzluğu umutsuzluktan değil
umutların boşa kalmasından doğacak

arkasından gülüyor çiğlikler, sise yayılıyor yankılar
zaman sarıyor, dünya durduğu yerden kaçıyor
bir adam alını sığağ uzatmış
hayatını yaşanmamışlıklarına eritiyor
ömrümüzü yaşamak değil; yaşayamamak tüketiyor.

İNSANAL VE DOĞAL SÜREÇLERDEN AZAP HALİNE

İbrahim OLUKLU

Mine Ömer, "Özlem Fırtınası" adlı şiirini doğal ve insanal süreçler üzerine oturtarak kuruyor. İki ayaklı bir kurgu somutlaşıyor şiirde.

ÖZLEM FIRTINASI

Sarmaş dolaş kin ve acı
Omuz omuza kara bulutlar
Kesip biçiyor ışığı gözyaşı
Ünlem takıyor şaşkınlığımızı

Derme çatma yaşıyoruz
Gülmeler çay yudumu kadar kısa
Yamalarından sökükle dostluklar
Yüzünüzden başlıyor yokuş

Nefret bileniyor sokaklar
Dili tutulan sözcüklerimizle
Kıyılarında dolaşıyoruz ölümün

Dudak dudağa denizle ufuk
Kıpır kıpır güneş
Mutluluk selamı bu mavi gök
Gidemiyoruz buralardan

İnsanal süreçler, olumsuz anlamlar yüklenerek taşınıyor şiire. Bu anlamlar üzerine kuruluyor birinci ayak. "Sarmaş dolaş kin ve acı" dizesiyle başlıyor bu ayak.

Doğal süreçler, olumlu anlamlar yüklenerek şiirleştiriliyor. İkinci ayak bunlar üzerinde yapılandırılıyor. "Omuz omuza kara bulutlar" dizesiyle başlıyor ikinci ayak

Birinci ayağın kurgusu, aynı anlam yüküyle şu dizelerde sürdürülüyor:

"Derme çatma yaşıyoruz
Gülmeler çay yudumu kadar kısa
Yamalarından sökükle dostluklar
Yüzünüzden başlıyor yokuş

Nefret bileniyor sokaklar
Dili tutulan sözcüklerimizle
Kıyılarında dolaşıyoruz ölümün"

İkinci ayağın kurgusu, aynı anlam yüküyle şu dizelerde sürdürülüyor:

"Dudak dudağa denizle ufuk
Kıpır kıpır güneş
Mutluluk selamı bu mavi"

Burada son dizeyi, bu kurgulamanın şimdilik dışında tutuyorum ona geri dönmek üzere.

Birinci ayak; sıfat ve zarf görevli pekiştirici sözcüklerle anlam bakımından yoğunlaştırılıyor. Bu yoğunlaştırma salt sözcükler düzeyinde kalmıyor, anlamsal alanda da sürdürülüyor. Örnek olması açısından "Yamalarından sökükle dostluklar" dizesini açabiliriz. Somut anlamlı "dost" sözcüğü, "-luk" ekiyle soyut anlama taşınıyor. Sonra dize içinde yeniden "soyutlaştırmaya" uğrattılıyor aynı sözcük. "Yamalarından sökükle dostluklar"; "sökükle dostluklar" denmemiş, "yamalarından sökükle dostluklar" denmiş.

Mehmet ERİKLİ

PASLI HÜZÜN

İliklere işleyen paslı bir hüzün
Gibi çoğalıyor gün...

Unutkanlıklarımızı üzerimize diken
Akrebin ve yelkovanın da hızını mihlayın bir hava...

Demirden devşirilmiş bir ağırlıkla
Dövülüyor gün...

Aklımız uluorta bir yerde bulanırken
İçimiz yalnızlıklara devriliyor

Hiç beklenmedik bir anda, kıskıvrak
Mağlup oluyoruz zamana

O çoğalan günün altında tuzlanıyor acıyan tarafımız
Rüyalarımızı ten gevşeten rahatlıklara sarmazdan evvel

Dilimizin ucuna kadar sokuluyor isyan
Umutlarımızı yaşamın dışına itmek ister gibi.

Bu paslı hüzün hiç bitmiyor ki biz şimdi
Ruhumuza felç inmeden, güz arıyoruz susuzluğumuza!

Çoğullaştırma da olumsuz anlama başka bir yoğunluk katıyor. "Sökükle" denseydi, "eskimişlik" yeterince yoğunluk kazanmazdı. "Yamalarından sökükle" denince olumsuzluk daha bir yoğunlaşıyor. Üzerinde durulan "dostluk" kavramı kendi içinde eskiyor ve sonra ona yama yapılıyor. "Yama yapma"; bir elden geçirme, bir tür yenilemedir; yeniden kullanılabilir hale getirmektir "eskilik" sürüyor olsa da. "Dostluk" kavramı, bu elden geçirmeye, bu türden bir yenilemeye uğratılsa bile dizinin kuruluşu içinde yeniden eskiyor. Bu kez "yamalarından sökükle" eskiyor. İler tutar yamı kalmıyor dizedeki dostluğun.

Sözün olumsuz anlamda güçlendirilmişliği bu kadarla da kalmıyor. Dizelerin sayısı bakımından da bu olumsuzluk daha belirgin. "Kin, acı, çay yudumu kadar kısa gülmeler, yokuşun yüzden başlaması, nefret bilenen sokaklar, dili tutulan sözcükler"... "Ölümün kıyılarında dolaşmaya" kadar getirilmiş bir olumsuz anlam yoğunlaştırması...

İkinci ayak; bu kez olumlu anlama katkıda bulunan sözcük ve sözcük öbekleri yoğunluk kazanıyor. "Dudak dudağa denizle ufuk, kıpır kıpır güneş, mutluluk selamı bu mavi gök".

Olumlanan doğal süreçler, olumsuzlanan insanal süreçler. Anlam bağıntıları içinde birbirinden uzaklaştırılan iki süreç. Bu birbirinden uzaklaştırılmış süreçler içinde "Gidemiyoruz buralardan" dizesi de kuruluyor başka bir bağıntılamayla. İsteyip de gidememek hali. İnsanal bir hal. İsteyip gidememek hali içinde doğal süreçleri neredeyse yücelten bir insanal hal. İnsanal süreçleri de dize sayısının çokluğu ve anlam yoğunluğu içinde neredeyse yok sayan bir insanal hal. Aynı zamanda seçilmiş bir hal. Doğal süreçleri olumlayan, insanal süreçleri olumsuzlayan insanal hal. İnsanal süreçlere yabancılaştırarak yapılmış bir tercih. Yabancılaşmayla beslenmiş insan hali. Arafta kalmışlık hali... Azap hali...

Duran ŞAHİN

“Yaşı kemale erdi” denir. Böyle duyardık büyüklerden. Bir bakıyorsun duyduğun, gördüğün durumların içindesin. Günü gelince; ben de kendimi, kocamış bir istasyonun 57 numaralı peronunda buluverdim. Dizide vagondum artık. Trenin kalkmasına ne var? Sordum saat kaç? Baktım, az kalmış zaman. Yüklenmişlerimi, yüklenememişlerimi saydım. Ne çok şey var daha yapacak. Telaşlandım. 30 yıl. Evet, 30 yıl özlemişim de, özlediğime elim değmemiş. Oysa bir zamanlar, okul kitaplarının dışında, tanıştırılmış ve tanımıştım.

Çocukluğumda; Nahit Ulvi Akgün'nün uçuk mavi kapaklı, avuç içi kadar bir kitabı vardı. Babam getirmişti eve. Kapağını açınca okurdum; el yazısıyla yazılmış “Kardeşim Galip Şahin'e şiiri sevdiği için en candan sevgi ile. 27.IX.1962” yazısını ve hemen o sayfaya gider, hep aynı şiiri okurdum: Birisi.

Eşrefpaşa Lisesi son sınıfta, geometri dersimize gelir ve tahtaya şiir gibi çizirdi konikleri sevgili öğretmenim Turgay Gönenç. Fen kolundayız ya! “Arkadaşlar şiir denen, resim denen şeyler vardır. Öğrettiklerimi bilin, bunlardan da haberiniz olsun, öğrenin...” dediğini anımsıyorum.

İzmir, 1965-75'li yıllar. Mahallemiz, Halil Rıfat Paşa Caddesi, Asansör ve Mektupçu durakları arasında, sonra Köprü son durağı gelir. Bir yarım üstünde araç geçmez basit bir çelik köprünün, iki yamacı birleştirdiği yerde kalırdı caddenin sonu. Küçükyalı deniz kıyısından Karafatma dağına doğru merdivenli sokaklar tırmanır, o sokakların ortalarını keserek denize paralel geçer, granit parke döşeli cadde. Caddenin hemen altında Asansör sokağı da denir, 281 sokak vardır, İzmir körfezi ayaklarının altındadır. Görürdük; yunusların yük gemilerine yoldaş körfeze nasıl girdiğini, kırlangıç balığının uçuşunu, Yahudi kızı Ester'in bacaklarını. Deniz kaplumbağalarının Konak'tan Karşıyaka'ya körfez vapuru uğurladığı, dayanamayıp eşlik ettiği zamanlar anlattığım.

O yıllar: Mahalle varsa, delikanlısı, abisi de olurdu. İşte, mahallemizin şair abisi İzzet Göldeli'yi o yıllar tanıdım. Körfez manzaralı köşe başımızda katlardık muhabbeti. Pek sık gelmezdi, gelince şenlenirdi köşe. Koltuk altında kitapları Köprüye yürürken anlatırdı, okul kitapları dışında da bir dünya olduğunu. Öğrenirdik.

Biraz büyüdük, Kemeraltı gezmeleri. Konak otobüs duraklarında Nahit Ulvi Akgün ile karşılaşmalar. Ayaküstü şiir atıştırmalar. Konak'tan-Eşrefpaşa'ya İzmir'i tanıma yürüyüşleri. Felsefe, şiir tırmanırdık Kadifekale'ye..

Lise, üniversite derken mahalleden kopuşlar başladı, araya ayrılık girdi. Uzun sürmedi üniversitede birleştik. Hayatımıza Karadeniz girdi. KTÜ'de İzzet mimarlık, ben makine mühendisliği okuduk. O şiir yazdı, ben okudum. İlk kitabı *Çarptıkça'yı*, eşi İpek'in deseni ile süslenmiş kapağıyla, Hatay nokta durağındaki o küçük kitapçıda görüp almıştım. Ne sevinmişim o gün. Dün gibi hatırlıyorum. Buluşmalarımızı bulmuştum.

Sonra uzun kopuş yılları, bu cümle kadar kısaydı aslında. Okul, askerlik, iş, evlilik, çocuk, iş, çalış, çabala, mal, mülk, para, tu kaka...

ÇÖREK

kâinat diz boyu, gazozuna namus bu allahıma
soy alınındaki yarayı, sök teyellenmiş alınyazımı
uhu sür dudaklarıma hû çekerek evvela
ütopyasını kuran peygamberler kadar imtiyazlı

engebelidir, yanağında dağlanır yüzüm cazır cazır
gözlerimi kaçırırım üçer beşer herkesten
avuçlarından damlar yalnızlığım şıpır şıpır
içimdeki o irinli yarık, o büyü ten

ürkeklğim erkeklğimi çok fena tutuyordu
vakti tutturdun yakama, ama ne fiyaka
ay tutuluyordu ellerinde, ay çörek oluyordu
dudaklarım kandı dudaklarına o eski divanda

2011 yılında bir gün Karşıyaka'nın kitapçı dükkânında şiir dergileri...

Ne çoklar. Üçü beşi geçmezdi 70-80li yıllarda. Bilmediğim ne çok isim. *Akatalpa* başlıklı bir dergiye gitti elim, gözüm de içindekilere. Ön sayfanın alt sağ köşesine, çizgi çerçeve içinde sıralamışlar isimleri. Takıldı biri. Yıllar sonra İzzet Göldeli. Ben askerde iken, İngiltere'ye gitmişti. Sonra tekrar KTÜ ve oradan Avustralya'nın Sydney kentine göçtüğünü biliyorum. En son 1980 yazı Karşıyaka'da evinin balkonundaki görüşmemizi hatırlıyorum. Uzun uzun Behçet Necatigil'i anlatmıştı. Bir şair bir şairi tanıştırmıştı. Şaire duyulması gereken, o ince saygıyı o gün öğrenmişim. Behçet Necatigil için hazırlamış olduğu gecenin dosyasından bir kopya vermişti. Hâlâ saklarım. Ve ediniş okuduğum ilk şiir kitaplarından biridir, *En/cam*.

Uzun yıllar sonra tekrar İzzet Göldeli. Nasıl ulaşısam? Baktım derginin e-posta adresi. Şiiri yayımlanıyorsa, adresini biliyorlardı, bir umut iletişim bilgilerimi İzzet Göldeli'ye iletilmesi dileğiyle gönderdim *Akatalpa*'ya. İki gün geçmeden karşı kıyıdan ses geldi. Yıllar sonra mahallemizin şair abisini bulmuştum. Sayın Ramis Dara'ya sağladığı bu buluşma için teşekkür ederim.

Haberleştim, bilgi sahibi oldum. Kitaplarını öğrendim. YKY'dan çıkan *Toplu Şiirler-Eksen*'i edindim. Arasında *Sis Çanı* isimli şiir kitabı.

Son kitabını yolladı. Heyecan duyarak okudum *Aynanın Yalnızlığı*'nı. Bunca senenin özetini aldım şiirlerinden.

Aynen şöyle yazmışım: Damıtılmış ve lezzetli.

YENİ

*Yakalamak olmalı imgeyi
Örmeden ağımlı anlam*

Bu şiirini de kartvizite bastırıp dağıtmak gerekir diye tamamlamışım mektubumu.

Şairi tanımak mı istiyorsun şiirlerini oku diye boşuna dememişler.

Öneririm; şair tanıdıklar edinmenizi.

Yıldız gibidirler ısıtırlar içinizi...

DİSİPLİNLER ARASI BİR ŞAİR VE ELEŞTİRMEN: CELAL SOYCAN

Mehmet Gökyayla

Celal Soycan, çok yönlü bir sanat eridir. Yalnızca edebiyat ve şiir değildir onun ilgi alanı. Resim de hemen yanı başında durmaktadır onun. Şiir kitapları ve şiir kuramı üzerine çalışmaları dışında *Anlatmaktan Anlamaya: Ahmet Yeşil* adlı kitabı da bunun kanıtıdır.

Mevsimsiz Bir Şair Özdemir İnce (2004 / Dünya Kitapları), *Şiir İçin Notlar* (2005 / Şiirden Yayınları) ve *Zamanın Şiiri Şiirin Zamanı* (2006 / Şiirden Yayınları), Soycan'ın bir dönem Mersin'de yayımladığı *Islık* dergisi ile birlikte şiir kuramına katkıları arasında sayılabilir. Ayrıca son dönemde yayımlanmakta olan *Şiirden* dergisindeki yazıları da ilgiyi hak etmektedir.

Şiir İçin Notlar'da yer alan 2003 Kavşağında Şiirimiz adlı eleştirel denemesinde, “Hayatın, bilginin, iletişimin, dilin, insanın, değerlerin ve kurumların bunca şaşırtıcı ivmeyle devindiği, dönüştüğü '90'lı yılların şiirimize kendiliğinden ve 'bilinç üzerinden' etkileri gereğince konuşulmadı, konuşulmuyor. Yazılan şiirin kapsamı içinde giderek netleşen yeni yönelimlerin poetik anlamı ve bunun dolaylıları, aşımış bir şiirin hâlâ ve ısrarla yinelenmesi, eleştiri kurumunu yeni açılımlara zorlayan çağdaş yapılanmalara ve sağlanan olanaklara karşın izlenimci bir eleştirinin bunca yaygınlığı üzerinde, bir avuç imza dışında yazan yok.” (s. 8-9) diye yazarak günümüz şiirinin eleştiri eksikliği ile izlenimci eleştirinin artık kadük kaldığından yakınır ve eleştirinin yeri geldiğinde 'kötü'ye 'kötü' demesi gerektiğinin bilinci ile “Türk şiir ortamı, son dönem Attilâ İlhan şiirinde gözlediği çöküşten sonra, 2002 ağustosunda yayımlanan *Seni Seviyorum* (Adam Yay.) kitabıyla Süreyya Berfe şiirindeki tökezlemeye tanıklık etmişti. Kendi gövdesini tüketen Ahmet Telli, Yaşar Miraç, Nevzat Çelik yanında Ahmet Erhan, *Kaybolmuş Bir Köpek İlanı* (Everest Yay.) ile şiirindeki düşüşü sürdürdü.” (s. 11) cümlelerinde görüldüğü gibi, yeri geldiğinde sözünü budaktan esirgemez.

Zaman zaman yoğun ve anlaşılması pek de kolay olmayan bir biçemi var ve dili zorlar Soycan düzyazılarında. Bu yazılar, yazıyı yazanın olduğu kadar, okuyanın da ciddi bir bilgi birikimi olmasını gerektirir anlaşılabilirlik için. Soycan'ın yazdıklarının, yer yer yakındığı izlenimci eleştiriden farkı da burada ortaya çıkar. Onun konuya ve şiire yaklaşımının altında önemli ölçüde felsefi ve toplumbilimsel bir temel bulunmaktadır. Elbette bu toplam olmadan örneğin Ahmet Oktay şiiri ile ilgili olarak, “Modernitede önemli bir düzey olan malzemeyi sorunlaştırarak aşma iradesi, bu şiirin bütünselliğine sinmiştir. Dışı fetişleştirerek yeryüzünden kopmaz; tam tersine, yeryüzüne katlanabilmek için dilin kılıfını zorlar ama şiirsel anlamlandırmanın malzemede tökezlemesine izin vermez.” (s. 19) diye yazabilmek, Oktay şiirinin anlam katmanlarına ulaşmak olası olmasa gerektir.

Şiir İçin Notlar'da yer alan Artlama Şiiri Üzerine Birkaç Not başlıklı yazı, üzerinde durulması, açıklanması gerektiği halde son zamanlarda teorik olarak adından bile söz edilmeyen bir biçemi açıklamaktadır. Eleştirmen Tuncer Uçarol'a yanıt olarak kaleme alınmış olan yazı, söz konusu tekniğin ne olduğunu tanımlamakla kalmayarak, “Şiir cümlesinin duraklarla anlam derlediği, iki ayrı imge arasında yaratıcı şair / okur katkısına olanak veren, anlamın düz akışını sekteye uğratan, kıran, parçalayan, kendine kapayan, sonsuza açan yerde dize geçişleri yapılabilir. Tek bir sözcüğün hecelere hatta harflere parçalanarak farklı dizelere dağıldığı, ses ve vurgu sağlamak üzere dizenin kırıldığı bir şiiri düz okumanın tüketici bir okumadan ibaret olduğu açık değil mi?” (s. 28) cümleleriyle, Soycan'ın söz konusu tekniği savunusu haline de dönüşmektedir.

Celal Soycan, modernitenin günümüze ulaştırdığı farklı disiplinlerin sanat eleştirmeni, inceleyeni tarafından etraflıca bilinmesi gerektiğini vurgulayarak okurun aklına Fuzuli'nin 'İlimsiz şiiri hiç sevmem' sözünü anımsatırcasına, “Genel olarak sanat, özel olarak şiir incelemesinin olabildiğince geniş bir *disiplinler / yöntemler* alanından beslendiği, beslenmesi gerektiği açıktır. Disiplinler arası geçirgenliğin sürekli artması, inceleme yöntemlerinden her birinin yapıtla kurabildiği sınırlı ama zorunlu ilişki, daha geniş bir ufku gerektirmektedir. Şiir incelemesi de gerektiğinde diğer yazınsal alanlara giriş çıkış yaparken, müzik, resim, heykel, dans gibi disiplinler üzerinden konuşabilmelidir.” (s. 44) demektedir.

Modernizm, bireyin tüm yaşantısını, beğenilerini değiştirdiği gibi elbette sanatın ve sanatçının yönelimleri, konuyu ele alış biçimini de değiştirmiş; öncesinden önemli oranda farklılaştırmıştır. Şair, “Gerçekliğin doğadan koparıldığı modern tasavvur dünyasında ideasına kapanan sanatçı, toplumla ve uzlaşmış gerçeklikle geri dönüşsüz biçimde sorunlu haldedir. 19. yüzyılın ortalarından başlayarak, görünen gerçekliğin verili tanımıyla yetinmeyen sanatçı, ona yaşantı / bilinç içeriğinde nüfuz etmenin yolunu arar; düşünsel düzeyde nesnelere yaklaşmak üzere onları imgeleminde yeniden kurmayı dener.” (s. 68) cümleleriyle sözünü ettiğimiz durumun birebir tanımını yapar.

Soycan'ın şiir kuramı ile ilgili çalışmalarını içeren bir diğer kitabı da *Zamanın Şiiri Şiirin Zamanı* adını taşıyan çalışmasıdır. Kitap, Şiir Hâlâ Mümkün (Poetik Yazılar) ve Poetik Terimler ve Açılımlar başlığını taşıyan iki bölümden oluşmaktadır.

Bu kitaptaki Poetik Yazılar'dan birisi olan Aşkın-İdeolojik Bilgi ve Şiirsel Söylem, yazarın ideoloji ve şiir ilişkisini bilimsel bir süzgeçten geçirerek incelediği, günümüz şair ve şiir okurlarının okumasında yarar olan bir kaynaktır. Yazar, ilk olarak ideolojiyi birçok farklı düşünürün yapıtlarından yola çıkarak tanımlayarak dil ve ideoloji bağlamında şiirin nerede durduğunu ele alır. “Tam burada, şiirsel anlamın 'bildirişim'sel bilgisinin aşkın olmadığı ve salt bu nedenle bile ideolojik bilgi biçimiyle arasında aşılmaz bir engel olduğu söylenmelidir. Olabildiğince özetlemeye çalıştığımız ideolojik bilginin donmuş, kapalı, verili, onaya ve uzlaşmaya dayalı kodlarıyla modern şiirsel epistemin diğer kopma noktaları için okur'un 'yazınsal söylem'in yapılanışına ilişkin ön bilgileri anımsaması yeter.” (s. 16) şeklinde belirten Soycan, bir

Ramis DARA

tarafından da şiirin sosyoloji ve felsefe ile olan dirsek temasına vurguda bulunur ve “‘Çağının çağdaşı’ bir sanatçının, yazarın, şairin **'bağlanması'** elbette hem düşünsel hem de vicdanî bir sonuçtur. Toplumsal hiyerarşiyle, her düzeyde iktidar ilişkileri ve bunların dilsel biçimleriyle, verili tanım / anlam eşikleriyle, anlamlandırmalarla sorunlu şairin, daha ilk adımda 'ideolojik' duvarı 'aşma'sı gereği yeterince açık.” (s. 17) cümleleriyle şairin ve şiirin ideoloji üstü bir konumda olması gerektiğini savunur. Göstergibilim ile psikanaliz Celal Soycan'ın yazılarında sıklıkla Lacan, Eco ve Saussure gibi adlarla birlikte anılan alanlardır. Soycan, dile bu kavramların ışığında yaklaşarak “Dil'in farkında olmak, zorunluluğu olanağa çevrilebilir: Alımlayıcı / yaratıcı özne, yeryüzündeki bütün ölümü ve dirimi paranteze alarak, onu kendi öyküsünde ve kendi biricikliğinde kurmak üzere estetize ediyor; bütün adları, unutulmuş ve yazılacak bütün adları kendi gövdesinde işleyerek, yaralı belleğe değil Dil'e emanet ediyor. Geçmiş Dil'de yeniden kuruyor, geleceği Dil'de anımsıyor, gerçeğin yıkımını kendi gerçekliğinde onarıyor.” (s. 26) demektedir.

Soycan'ın şiir ve sanata yaklaşımında felsefe ve felsefi düşüncenin önemi, Şiirin Bilgisi / Bilginin Şiiri'nde bir kez daha görünür hale gelir. Yazar, burada Locke, Berkeley, Hume, Platon ve Aristoteles gibi düşünürleri anarak bilginin ne olduğunu tanımlar ve dil üzerinden yola çıkarak şiirsel epistem / bilginin nasıl oluştuğunu çözümlenmeye çalışır. Gördüğü üzere, onun her yazısında, incelemesinde şiirin yanında mutlaka felsefe yer almaktadır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, yazıların bu yanı, zor anlaşılır olmalarını da beraberinde getirmektedir. Soycan, sıradan, ortalama okur için kalem oynatmamaktadır. Bu niteliğine rağmen, özellikle *Zamanın Şiiri Şiirin Zamanı'nın* Poetik Terimler ve Açılımlar başlıklı bölümünün, her şiir okurunun, modern şiiri anlayabilmek, şiirselliğe ulaşabilmek için okuması gerektiği inancındayım. Küçük bir ansiklopedik sözlük olarak nitelenebilecek olan bu bölümde Soycan, metafor, belirti, belirtke, söylem, üst-dil ve daha bir çok poetik terimi açıklayarak günümüz şiir okuruna bir bakıma rehberlik görevini üstlenmektedir.

Celal Soycan'ın şiir kuramına verdiği önem, “Esas gereksinim oylumlu bir *şiir kuramı dergisi* olduğunu epeydir düşünüyorum ve bunun yordamını arıyorum. Şiirde oluşan kadronun bunu karşılması elbette olanaksız. Genel olarak şair arkadaşların yazıya ve hele poetik-kuramsal sorunlara gereğince yakın olmamaları ciddi bir engel.” (s. 96-97) cümlelerinden de rahatlıkla anlaşılabilir. Dolayısıyla, onun yazı ve incelemelerinde eleştirmenlikten ziyade kuramcı bir tavırın söz konusu olduğunu da böylelikle öne sürebiliriz.

Son dönemde Şiirden Yayınları ve aynı adı taşıyan dergide, şair Metin Cengiz ile birlikte, yukarıdaki alıntıda sözünü ettiği kuramsal boşluğu giderme amacıyla çalışan Soycan'ın kitapları ile ilgili bir eksikliği belirterek sonlandırılmalı yazıyı: Farklı zamanlarda yazılan ve farklı birçok yerde yayınlanan deneme ve incelemelerin bir araya getirildiği kitaplarda, söz konusu yazıların ilk olarak nerede yayımlandığının belirtilmesinin yararlı olacağı inancındayım. Böylelikle, kitabı bir dönem sonra inceleyecek okur veya eleştirmenin, yazıların hangi bağlamda hazırlandığını görmesi sağlanmış olacaktır. İnaniyorum ki, Soycan'ın bu kitaplarının yeni baskılarında ve sonraki kitaplarında bu eksiklik de giderilecektir.

Halil İbrahim Polat'ın (1981) dört bölüm halinde sunulmuş 43 şiirli ilk kitabı *Uzak Su*, 1950-2000 yılları şiirimizin lirik-imgeci ve sözcük ekonomisine sırtını dönmeyen şiirinden yola çıkıyor görünüyor. İçerik atmosferini, aşk-sevgili bağıyla, İstanbul semtlerini kayda geçirme gizli isteği oluşturuyor gibi.

İlk şiir “Kalbimi Unutmak İçin”den, –bağlamı içinde okunduğunda– hoş bir dize: “*ağzıma ağzını unutmasını söylerim*”.

Ashında aynı şiirden şu dizeyi de seçtiyim: “*yüzümüze taklit ediyor kelimeler*”.

Ancak “Aynadaki Buğu” şiirinde geçen “*kelimelerim / taklit eder mezar taşlarını*” (s. 40) dizelerindeki tekrarı görüncem duraksadım biraz.

Polat ilk şiir yayımlama çabalarından sonra hızlı gelişme göstermiş genç bir şair. Sağ olsun, birkaç şiirini de *Akatalpa*'da biz yayımladık.

Bunlardan biri olan “Düşümün Elleri”nin bağımsız bitiş ikiliğini kitabına alırken değiştirmiş. Bizdeki şekil şöyleydi: “*ne kadar uzağım? / anne çocukluğuma...*” (*Akatalpa*, Ocak 2010, Sayı 121, s. 17) İkili kitapta –herhalde son anda– şu şekle dönüştürülmüş: “*ne kadar uzak olsam da / annemde ki çocuğa...*” (s. 32). Son anda dememin sebebi, ki'nin birleşik, “annemdeki” olarak yazılacakken, ayrı yarılması, hatanın yayıncının ya da musahhihin gözünden kaçması...

Künye: Halil İbrahim Polat, *Uzak Su*, Varlık Yayınları, İstanbul, 2010, 70 s.

*

Ece Ürkmez'in (1976) ilk şiir kitabı *Gümüş Kaşıkların Ucunda*'da iki bölüm halinde sunulmuş 31 şiir yer alıyor. Kitap adı, kentsel, hatta belki burjuvaj bir yaşantıyı çağırırsa da; kent ile çocuklukta yaşanmış kırsal-köy gerçekliği arasında, kendisini yeryüzüne oturtmaya; insanlar, ilişkiler, doğa nesnelere ortasında bir yerde konumlandırmaya çalışan birinin şiirleri bunlar. Kitabın her iki bölüm başlığı da “ben”: şair: “Geçiyorum söylentinin suyundan...”, “Ben tanrıya şans dilemek kadarım...”

“Gümüş kaşıklar” tamlamasını burjuvaj yaşantıyla ilişkilendirmiştim ama, ifadenin geçtiği şiiri (Vaktinden Önce, s. 52) dikkatle okuyunca, bunun mutsuz bir ilişkinin, kavuşulamamış bir sevilenin hayatının sonucuyla ilişkili olduğunu gördüm. Ölürken bir yakının ağza son bir şeyler aktılır ya...

Aynı şiirde geçen “*Gün boyu semiz otlarını çiğnemiş kırkayak / fakat asıl söylemek istediğim aşk*” (s. 52) ikiliğindeki uyağa ve bu iki dizede yer alan birbiriyle bağdaşması zor ikiliği bir araya getirmeye şapka mı çıkarsam bu arada?

Ece Ürkmez'den iyi bir şair çıkabilir gibi geliyor bana. Bırakıvermezse ipin ucunu.

Künye: Ece Ürkmez, *Gümüş Kaşıkların Ucunda*, Kanguru Yayınları, Ankara, Mart 2011, 64 s.

Ahmet YILMAZ

DELİ BAL

Esra'ya...

ey inatçı sessizliği ruha şifa ırmağım, serinliği anne şefkati rüzgâr, gürültüyle güne açan tomurcuk suya yazma adımı, çiye yazma, zara yazma... nara yaz!
razı olmam, kırılırsa nefesimden gülüşünün incisi, ömre buğday bereketim, her gülü naz, ağzımda deli bal; uykuya küstüren süt kokulu masal, gecenin isli lambasını parlatan huzurum

sarhoşum bağıllığın şarabından, bir daha mı kuş tüyünde gaflet uykusu, kanmam, evimsin dilimin konakladığı, varlığımın bekçisi ece, saçlarıma değen nur, senden evvel nerdeymişim, kimdeymiş kilit vurduğum kapıların anahtarı, iması utandıran lifle, sıcaklığın beyaz ipinden kazakla, düğmelerinde gülümsediğim gömlekle, nasıl mıyım senden sonra, Adem'im, ilk kelimelerimi öğrenmişim, ilk şiirimi sana heceliyorum layıksam gök kubbede itibarım olur, günahlarım pul pul dökülür, kederin batağı kurur, ey rüyalarımı uslandıran suret, in misin cin mi, gayri ellerinden beyaz ölüm bulamam

bahçeleri hatırladım yüzünde kımıldayan papatyayla; gözlerinin meyvesine, ışığın yüreğine indim, ah içinden geçemediğim hayat, boşa çevirdiğim çemberim, sen ne büyük yalancıymışsın, aldanmışım ne çıktıysa kaşığıma, kudurmuş ve köpürmüş nefsimin körelttim hançerini, doymayan gözümde mi, akıllanmayan dilimde mi kusur, yüzümün hasat zamanı gecikmiş, isminden başlayarak canıma değdin, eabil kuşum, hayatın kalbine çırpınan kanat sendeymiş,

ve bakır seslerine döndüm seninle taş tapınaklardan, ahşabın tıktırtısını değişmedim demirin pasına, incire ve zeytine yemin edene döndüm, toprağın taşı çatlatan sabrına, riyasızım, ayna bildim seni, cesaretlendim koynunda ışıldayan cevherden ganimet miydi saflığını yitirmemişliğim; yağmaladım arsızca, yağmalattım başı bulutlu hevesler için, üstü kalsın diyemedim yine de; kırılıp atılmış kalem, bir ayağı aksayan alfabem kalsın hurdacılara neyim, kimim, kime doğruyum; sende hikayemi hatırladım

yürümeyi sevmezdim ucu uçuruma çıkmasa, uçurumu sevmezdim gönlümü hoş tutmasa, aşk öldürmezse beni, değıldir celladım; varlığa yokluktan geçilir, fenadır aşk, anladım kirden başka ne kaldı yıkandığımız hayattan, bana endişeden gömlek, sana üşüten rüya eşyaya inanma, kötü, içi de kara, çünkü boşluğun keyfini bozar, içinde ben olmasam, dumanı sana dokunmasa, geçmişi bir kibritle ateşe vermek var,

yoksuldum, dünyayı sevmedim bir kum tanesi kadar, ıssızın rüyasına tabir, ham hayale müşteriydüm, aşk azalmayan servetim, lüzumsuz ağırlıkları attım, saymayı da bıraktım, dağıl acının kehribar tespahi dilim tutuştu harflerden, yanılığma yangınlar az, deliliğin şaşmaz terazisi, ışığın başı döndü senden; havası sana, cefası bana kaldı, billur gibi bir karanlığa düştüm, zamanım ziyandaymış, vakitsiz zorbalığıma düştüm, ey kuyusunda Yusuf olduğum

Volkan ODABAŞ

Kaçıncı Etkinlikte Kalmıştık?

Gizem'e

seni orda ölü bir deniz gibi bırakan zamana sövgü içindir kelimeler arkalığın zihninde anlam arayan çocuklar içindir ölüme ad olan uzun esmer bir kalbin terk etmesidir evini kapalılık lodosun zehrinden çürüyen yüzümüzün karalığıdır ayıbidir bir sokağın ve mezar yerlerine bakan bir balkonun en acı yasıdır. ayak izleridir sehpanın ve bir ders masasının kalem dolu yüzüdür. baba beni okula gönder de ölüme gönderme! diyen bir ağzın nisan'da uyumasıdır sonsuz kere ve ağlamasıdır sonra "yollardan geçerken bilmezdim ki içimdeki ölümlerle yaşadığımı" parka yakındık oysa sulara akşamlara ve kıyılarına her gün yanımdaydı ellerim alışmak kadar korkunç ne varsa bir ölü gövde bir çocukta upuzun

bir gizem'i kalmadı artık hayatın yalnızca derin bir yası aklımda sen yine en önde otur ve kaçıncı etkinlikteydik durma hatırlat bana!

Gültekin EMRE

Hayatın “paramparça” olduğu *Bir Şehrin Boynundayız*. Asılmışız kalın boynuna şehrin, tutunmaya, ayakta kalmaya, yaşamaya çalışıyoruz “yerle gök sarkacında”. Umarsız sevgilerin kol gezdiği, yalnızlığın yol kestiği, yağmurların dinmediği, özlemlerin “dörtmala” yol aldığı “kuşatma” altından sıyrılıp düşlere sürüyoruz atımızı. Şehir, yabancılıkla yoksulluğu, acılarla kısırılmışlığı, yıkılan feodal yapının uzantılarını, parçalanmayı, yaşama direnmeyi de elinden bırakmıyor hiç. Çıkmazlar sarmalından kurtulma yolları sunmaz şehir ama batacağımız bataklığı gösterir. “ırmaklar dökülür” -gözümüzün önünde- kuruyan dilimize. İşte oradan, uzandığı uçurumdan doğrulurken doğuyor Ahmet Özer’in şiiri: “sözcüklere süt veren” şiiri; “tarihin mermerinin en ince damarında”n beslenen şiiri. Yarım kalan güncelerin yanı sıra geçmişin sancılı firtinalarına dönüp baktığı şiiri. Uzun yolculuklardan derlenen acılarla beslenen şiiri. Şehrin öykülerindeki yaşam biçimlerinde “rüzgâr şahdamarında” şaklayıp dururken o şiire sığmıyor.. “damarlarında deprem uğultusu” bizi de geçmişe götürüyor ister istemez. Oysa “gülün güle dokunuşudur sınanan hayatlarımız” hep birlikte. Yağmurlar yağıp durur çocukluğumuza ve “denizin yatağıdır kırılan / dalganın yıldızlara savrulması / sesin uğultusu”. Nasıl deriz “ey hayat yaşadıklarımız buraya kadar” diye ömrümüzün rengi solarken, soldurulurken. Paylaştığımız düşlerdir - düşlerimizdir- bizi ayakta tutan, yaşatan. “adresi parçalanmış gece”ler kucaklıyor bizi durmadan, “yorgun ve yaralı zaman”la birlikte. “Ürperen yalnızlık”lar, gidemesek de bizi uzun -düşsel- yolculuklara hazırlıyor. “Dünü yarına bağlayan zamana” da dalıp çıkıyoruz, anılarımızı bir bir toplayarak sokaklardan, düşlerden, geçmişimizden. Geldiğimiz uzun yolculuklarda “kaldı yüzümüz”, uzun koşucu “ömrümüz. Kuşatma altında göğsümüzü engelleri.

İçten şiirler Ahmet Özer’in *Bir Şehrin Boynundayız*’da bir araya getirdikleri, bizimle paylaştığı. Abartısız. Yalın. Geçmişini, geldiği yerleri, oluştuğu ortamları unutmamış şiirler. Ülkemizin sıkıntılarla örülü geçmişiyi örtüşen gençliklerin türküsünü söylüyor Ahmet Özer. Onun için uzun yollar ve sağrısı terli atlar -soluk soluğa- hep yer aldı şiirinde, şiirlerimizde. Kırık düşler (ya da paramparça), (hiç bitmeyen) çaresiz acılar, çıkmazlar (çıkamaz sokaklar) ve gelecek umudu (kaldı mı gelecek umudu?) da. Sevda ise hep yüreğimizde (Allahtan), yol arkadaşımız, yoldaşımızdır. (Ne çok) duruşmadan geçip gelindi hep Nâzım Hikmet şiirlerinin verdiği güçle, esinle. Dağlarca’nın sesi, dili, dünyası hep yol gösterici oldu. Edip Cansever ve Behçet Necatigil’den el alarak kurulan, oluşturulan şiir dünyası! Ağır yükler altında ezilirken yüreğimiz “dinamit olup ateşleniyor sözlerimiz”. “ömrü rüzgâr olan çiçekler devşiriyoruz” “yaşamla ölüm sarkacın”da. Onun için kaskatı kesilen ömürler “mermerden kesit olarak yansıyor tarihe”. Bu şu demektir anlayana, anlayabilene: “bir savaşımın içindeyiz bunca yıldır birbirini taşıyan”. Beklediğimiz ise “ha bugün ha yarın kırılan kabuğundan fırlayacak / yeryüzünden bir pencere” açılması. Artık geride kalmalı hayatımız “duruşmada suçun tümünü omuzlayan / savunmasız bir halkın oğulları olarak tarihe kazınan”. Oysa “masalın ipliklerini eğiriyor zaman” biz görmesek de, yaşayamasak da. Bir zamanlar “yetmişler

KARŞILAMA

komşular dışarı çıkmış
ürpertici bir sessizlik içinde herkes
biri gelmiş olmalı yine

ya dağdan geliyorlar
ya da şehirden
kimi zaman yalnızca haberi

diri ya da ölü
böyle karşılıyor evlatlarını bir halk
ne öldüklerine üzülüyoruz
ne yaşadıklarına seviniyoruz

mart '10

türkiye’si kuşatılmış” olsa da Patnos’ta, “Sakıncalı Piyade”nin dünyasından artık “bir kuş sesi olarak” dökülüyor düşlerimize geçmişin acı anıları. “Göğsümüzün kırıklarından akarken dünya” yaşamla ölüm arasındaki sarkacın boynundayız yine de, hep olduğu gibi. Oysa, isterdi ki “gövdemiz / alevin rüzgârında dörtmala” sesimizi gezdiresin şiirlerimiz. Oysa “şimdi bize biçilmiş ömürleri yaşıyoruz / en güzel günlerimizi bırakarak ardımızda”. Bize biz değil başkaları ömür biçiyor, düş sunuyor; yeni yaşamlar hazırlanıyor yeni, başka zamanlara. Biliyoruz ki “yaşadıklarımız yalnızlığın geçidine akıyor”. Sesimize ağıt tuzaklar kuruluyor. Masaldır “gül kokulu” soluklar. Öyle ki “hangi şiiri” okusak “kanyor hayat”, hayatımız. İsterdik ki ömrümüzün “bütün istasyonlarında” acısız, korkusuz, özgürce... gezinelim, dolaşalım, yaşayalım, sevelim, sevelelim. Bırakmıyorlar. Bırakmıyorlar. “yeşeren acının fotoğrafıdır aklımıza düşen” üşüşen. “Çılgılığı parçalanmış” bin gecedir hayatımız, hayatlarımız. Bize biçilen “iki yurt arasında bir yurtsuzun aşkıdır yeşeren”. O yüzden “yer değiştiriyoruz hayatla”. Adreslerimiz, fotoğraflarımız, dostlarımız, anılarımız, yaşadıklarımız durmadan yer değiştiriyor; bulamıyoruz kendimizi, geçmişimizi, geleceğimizi. “Sokaklarda bıraktığımız sözlerimiz / kilitliyor dilimizi”. Böylece şehrin bütün kapıları kapanıyor üstümüze. Yine bir yol arıyoruz “yazmanın dayanılmaz seferine”. Anlatırız bir yolunu bulup yurdumuzun “ırmaklarını içinin kimsesizliğini”, “karda kandan ezgiler”i, adı hüznün olan gurbeti, “türkü güzelliğinde” inen akşamları, şarkılara dönüştürdüğümüz acıları, ardından sürüklendiğimiz günleri... Eğer yaşadıklarınızı anlatamıyorsanız, çıkaramıyorsanız ortaya, paylaşamıyorsanız başkalarıyla “acıtmasın içinizi” “ey güzelliğin zümrütü / anlatıyor her şeyi”, işte *Bir Şehrin Boynundayız*’daki şiirler.

Parçalanmış hayatımı nasıl toplarım bilmiyorum ama Ahmet Özer’in dilinden bir kez daha bakıyorum yaşadıklarım. Kurumuş nehirlerin dili çözülüyor, hayatın büyümlü direnişi boy veriyor. Kuşatma altındaki gençliğimle göz göze geliyorum “aşkın ve ayrılığın sesiyle”.

“Dilinden türkçenin en güzel iklimi” yansıyan şair, Ahmet Özer.

RUH GİBİ

1.

Yoldan gelememi ki yola gitsin ruh
Sürünerek ilerliyor olmalı bir menzilde
İncelmiş yerlerinde geçidin

Yolu yolda, ruhu ruhta bulmak zor bu ara
Ya da her ara: Belki her yol kıvrım
Her köprü çökük...

Rüzgâr kaldı bu yakada

2.

Ruhun adım sesleridir bu beste
Çöl kumlarına basarak geliyor nota

Tuhaf ama, üşüyor da!

3.

Suskun makineler bekliyor
ruhların gelip
şalteri kaldırmasını
Tornalar sustu, son değirmen de
Anımsandı söz sarnıçlarındaki tortu
Düşünce silolarında son kırıntılar...

4.

Camlarına dokun evlerin
canlarına dokunmuş olursun
Her birinde canlı cenazeler deme
Her evden en az bir ruh çıkacaktır

İhanetten daha bulaşıcıdır direniş!

2011

DUVAR

Ben senin duvarınım el
Yükselirim boyuna
Yaz beni istediğin gibi
Yeter ki yazın güzel olsun

Göge vardı kalemin bak
Kanatlarında fecir
Uçma. Uçarsan düşersin
Beklemek güzel, yastıklara git

Sesimi tut uzaktan, dokun sesime
Sesimi bir kış ayı gibi büyüt
Çınar altında unuttuğun
Sesim yağmurlar için gereklidir

Ben senin duvarınım el
-Hançerendeki çılgılık-
Sus beni susabilirsen eğer
Yeter ki yazın güzel olsun

Halil İbrahim POLAT

DİVANYOLU

yaşamak ne mühim anlamadım yasef
tufan koptu sanılır tek girdaba düştü nuh
susku dönme dolap, hece hece imtihan
kalp dinamit, yazgı mızrak, âdem'e konu ucu

yüzüne vurduğun tırnak, geçer izi sonunda
sonunda divanyolu'nun laleli'ye çıkar yolu!

voltran'ı da oluşturamadık tüh birleştikçe dağıldık
dağıldıkça azaldı tespihin taneleri
kalp gözü, iç gözü, sokak anasının gözü
vakit azmış, ihale varmış, karun'a gider sonu

hünkâr mahfili sayarız nargile içimliği bir yeri
açılırken söz: foucault, farabi, fellini...

nerden bilecektim tüyü bitmemiş sözün sayrılığını
nemiz kalmış hadi boş ver, sür islatalım son yongayı

kıvrıl da gidelim yasef anlat hikâyeler birer birer
son vapur kaçınca üsküdar'ın başlar bende keder

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara (Mollagürani Mah. Teker Sok. No: 8, Osmangazi-BURSA. <i>Gönderilerin bu adrese değil, aşağıdaki PK adresine yapılması önemle rica olunur.</i>)	Katkı Payı	: 25 TL.
Yayın Danışmanları	: İhsan Üren, Gültekin Emre, Serdar Ünver, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki	: Ramis Dara adına açılmış 6025702 numaralı hesap.
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)	Banka hesabı	: Ramis Dara adına Finansbank Fomara Şubesindeki 21329696 numaralı hesap.
Yazışma Adresi	: Ramis Dara PK 68 16361 Ulucami – BURSA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.com), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler, İhsan Üren'in ve başka bazı şiir dostlarının sürekli katkılarıyla yayımlanmaktadır.

